

ABONAMENTUL
 pe un an . 24 Cor.
 pe un jum. . 12 "
 pe o lună . 2 "
 Nrul de Duminică
 pe un an . 4 Cor.
 Pentru România și
 America . 10 Cor.
 Nrul de zi pentru Ro-
 mania și străinătate pe
 un an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
 și ADMINISTRAȚIA
 Deal Ferenec-utca 20.
 INSERTIUNILE
 se primesc la adminis-
 trație.
 Multumite publice și Loc de
 achis costă fiecare șir 20 BL.
 Manuscrise nu se in-
 polază.
 Telefon pentru oraș și
 comitat 502.

Vasile Stroescu.

*Lată-ne pentru a doua oară scriind în
 fruntea ziarului nostru un nume pe care
 neamul românesc l-a săpat pentru vecie în
 sanctuarul sentimentelor sale de admirațiune
 recunoștință.*

*Încă nu s'a stins cea din urmă vibrație
 din cântecul de sărbătorire ce smulsese din
 inimile noastre omul care a slăvit prin fapte
 o ideală iubire de neam acest nume și
 lăță cu el, călăuzit de lumina sfântă a ace-
 lei iubiri, a găsit un nou prilej de a veni
 ajutorul opintirilor sisifice ce facem pen-
 tru înălțarea culturală a poporului nostru.*

*300.000 de coroane, în bani gata,
 au sosit azi la adresa Mitropoliei
 Române din Sibiu dela acest mare și
 generos suflet, cu menirea de a se între-
 țină — întreagă această sumă frumoasă
 în scopul răspândirii și fortificării prin
 cărăminte a culturii românești.*

*Mândri de fapta aceasta, a cărei strălu-
 cre se revărsa asupra neamului nostru în-
 terog, o vestim cu bucurie lumii românești,
 și ea ne aduce înseninare și nădejde și
 întărește credința, ce aproape o pierdu-
 răm, în steaua noastră cu noroc.*

*Ochii noștri se opresc uluiți și plini de
 admirație în fața ei și răpiți de încredințare
 urmă celui care ne-a hărăzit acest nou
 moment de înălțare sufletească:*

Întru mulți cri!

Principii politice

Crizele prin care a trecut Ungaria în
 anii din urmă, n'au rămas fără efect asu-
 pra situației politice a românilor. E a fi-
 resc ca, pe când poziția tuturor partidelor
 politice din țară se schimbă, să se schimbe
 și poziția partidului nostru național. Un
 particular, când vrea să se întoarcă sau
 este silit de împrejurări ca să se întoarcă
 își schimbă cu ușurință poziția. Nu tot cu
 aceiași facilitate se îndeplinește întoarce-
 rea unui organism compus din multe mii
 de capete. Avem o lege de gravitate nu
 numai fizică, ci și una psihică la care sân-
 tem supuși ca oameni alcătuiți din duh și
 materie.

Raționamentul nu se face în capetele tu-
 turor în același fel și în aceeași perioadă de
 timp; cei târzi și cei desorientați au ten-
 dința firească a-și păstra poziția veche
 pe cât timp nu văd și nu cunosc necesi-
 tatea a o schimba. Astfel orice necesitate de a
 se întoarce, de a-și schimba poziția avută
 până aci însemnează pentru un partid po-
 litic o criză, prin care trebuie să trecă.
 Într-o asemenea criză se află acum partidul
 național român. La aparență criza ar fi
 ușoară, și cu toate aceste simptome
 se prezintă supărătoare pentru noi ro-
 mâni.

Până acum partidul național român a avu-
 t, dela întemeierea lui până astăzi, o at-
 tudine adversară atât guvernului cât și tutu-
 ror partidelor ungurești opoziționiste. În acest
 spirit au fost crescut partidul ucenii dea-

rândul și generații întregi de oameni s'au
 petrecut fără ca situația să se schimbe. Tot ce
 era unguresc era adversar și tot ce era național-
 românesc era anti-unguresc. Nimeni nu-și pu-
 tea închipui o situație, în care românii ar
 putea lucra politicește alături cu ungurii,
 și când totuși se găsea careva dintre noi,
 care făcea o asemenea încercare riscată, a
 fost lăpădat din comunitatea românească, a
 fost izolat și astfel împedat a săvârși o
 lucrare în numele românilor.

Așa ne-am deprins noi să procedăm, în
 acest gând am crescut, am trăit, și ne-am
 întărit. Fără îndoială că însușirea aceasta a
 fost una din cele mai mari virtuți ale or-
 ganizației noastre politice, cu care cu drept
 cuvânt ne mândrim. Prezentul ne dovedește
 că ea avea și o bază reală politică, și că
 raționamentul politic, care ne-a determinat
 a proceda astfel, a fost foarte corect. Dacă
 ne-am fi legat noi românii în trecut de ori-
 care dintre partidele politice ungurești și am
 fi încercat o soluțiune, rândurile noastre ar
 fi răstăzite tot așa sparte, partidul nostru ar
 fi întocmai așa sfâșiat, precum sânt rându-
 rile și partidele ungurești, fără ca prin jert-
 fire noastre să fi putut ajunge nici cu un
 pas mai aproape de soluțiune.

Principiul politic care ne-a condus până
 aici în ceace privește poziția noastră față
 cu ungurii n'a izvorit însă din calculele so-
 ciale sau din sentimente de ură de rasă.
 Din contra nimeni din noi n'a văzut alt
 chip pentru înămurarea conflictului decât
 prin o bună înțelegere cu ungurii. Va să

Scriitorii noștri dramatici.

De H. Chendi.

După multe peripeții și refuzuri, corpurile le-
 gislaționale din București au votat în sfârșit o
 nouă lege a teatrelor, cu gândul curat de a re-
 organiza această nobilă instituțiune culturală. Im-
 bunătățile esențiale nu credem să aducă legea
 cea nouă, deoarece, în mod firesc, progresele în
 teatru nu se realizează prin legi și prin admini-
 strație, ci exclusiv prin talentul scriitorilor și prin
 calitățile actorilor. Cum însă problema teatrală
 este cea mai largă pentru public, cum toți pri-
 vitorii și toți diletanții și cabotini de tot soiul
 își însușesc dreptul de a se pronunța în această
 materie, ca despre lucrul cel mai simplu din
 lume, este explicabil dacă și la noi s'a făcut și
 continuă a se face oare-care târboi în jurul re-
 formei.

Punctul care ne privește însă mai de
 aproape este modul cum s'a hotărât în lege ca
 să se compună așa zisul comitet teatral.

Acest comitet, care are menirea să examineze
 valoarea preselor jucate, să dea direcția estetică în
 teatru și să controleze jocul artistic al forțelor
 angajate, era până de curând numit de guvern
 și supus fluctuațiilor politice. De obicei scri-
 torii lipseau până acum din rândul acestor diri-
 guitori ai teatrului și în locul lor se numiau li-
 brarii, ofițeri în pensie sau alți clienți ai guver-
 nelor. Sânt însă câțiva ani de când presa no-
 astră literară relevă necontentat această anomalie.
 În mai multe reviste am arătat, că o piedică mare
 în dezvoltarea literaturii noastre dramatice este
 tocmai faptul, că scriitorii nu sânt atrași spre

teatru, că nu figurează în comitet și nu se face
 nimic pentru a le înlesni cunoașterea prin in-
 tuiție a întregului mecanism teatral.

Legea cea nouă vine acum și ține seama de
 aceste constatări. Se dispune acolo, ca ministrul
 de culte să numească în comitet un scriitor pe
 care l va socoti de potrivit și se mai prevede, ca
 să se aleagă, din partea autorilor dramatici, un
 alt scriitor, care să-și reprezinte colegii în comitet.
 Un pas cuminte s'a făcut deci și un principiu
 bun s'a adoptat și se va pune în practică.

Dar cum? Aici avem două rezerve de făcut.

Nu înțelegem mai întâi prerogativa ministrului
 de a numi din oficiu un scriitor în comitet, câtă
 vreme ministrul, care poate fi cu totul străin de
 literatură, nu este în măsură de a face totdeauna
 o dreaptă alegere. Pe cum se știe, scriitorii de
 seamă de astăzi sânt grupați în societate și just
 ar fi fost, dacă îndatorirea aceasta, de a delega
 pe unul în comitetul teatrului, s'ar fi lăsat în-
 treagă societății scriitorilor.

Nu găsim genială apoi nici măsura actualului direc-
 tor al teatrului, a dlui Pompiliu Eliad, cu care și a
 înfiripat un număr de autori dramatici, invitându-l
 să se întrunească și să-și aleagă un reprezentant.
 Ziarele publică această listă de scriitori dramatici
 în viață, compusă de d. Eliad și, deoarece lista
 cu pricina este o probă evidentă despre slaba
 orientare a acestui director în materie de litera-
 tură, vom cita și noi numărul aceluia, pe cari d.
 Eliad îl admite în rândul scriitorilor dramatici:
*Alexandrescu-Dorna; Em. Antonescu; I. Bacal-
 bașa; capitán Bacaloglu; Z. Bărsan; Bengescu-
 Dabija; I. L. Caragiale; L. Dăuș; Al. Davila;
 B. Delavrancea; Mircea Dimitriade; Dușu-Du-*

*fescu; Al. O. Florescu; C. Grigoriu; Constanța
 Hodoș; H. C. Lecca; V. Leonescu; Al. Mace-
 donski; P. Macri; I. Malla; C. Mărculescu;
 I. Miculescu; I. Negruzzi; Polizu-Micșunești; N.
 D. Popescu; Rădulescu-Niger; O. Ranetti; D.
 R. Rosetti; Rosetti Max; Iuliu Roșca; N.
 Țincu; V. Tomescu; și maior Ursachi. Fericită
 țară, fericit popor cu treizeci-și-trei de scriitori
 dramatici!!*

Pe socoteala acestei umoristice selecțiuni s'ar
 putea scrie o întreagă satiră la adresa dlui Eliad,
 care dovedește că-i lipsește cu totul noțiunea
 valorilor, dându-ne acest ghiveciu de scriitori,
 pintre cari mediocritățile cele mai plate, umplu-
 turile cele mai sarbade, bătrâni ruginiți și negu-
 stori ai scenei își au întâlnirea. Lăsăm la o parte
 pe cei câțiva cunoscuți, pentru cari desigur e o
 umilire să stea la un loc cu atâția iluștri, cari
 nu numai că nu sânt scriitori dramatici, dar nici
 scriitori în genere nu pot fi numiți. Ce caută de
 pildă d. Alexandrescu-Dorna în fruntea listei,
 câtă vreme spiritul lui n'a putut să resfețe vre-o
 dată publicul capitalei, iar toată personalitatea lui
 se reduce la câteva încălceli și umflături stilistice
 la »Universul«.

Ce mai are a face d. profesor de drept Em.
 Antonescu cu teatrul, după ce oribila plesă »In
 preajma tronului« a avut un sfârșit atât de tragi-
 comic? Dar bietul domn Iancu Bacalbașa, ale
 cărui critice dramatice sânt cele mai indigeste,
 al cărui »Mort fără lumânare« a intrat de mult
 în putrefacție, ce caută pintre cei vii? Și lată și
 pe negustorul de zarzavaturi literare L. Dăuș,
 pe bunii părinți ai povestirilor haiducești Panait
 Macri și Nedea Popescu, pe Dușescu cel care a

zică când vedeam noi în fiecare unguer un adversar politic al nostru speram totodată în vremuri mai bune, cari ne vor face cu putință să stăm de vorbă cu adversarul și să ne putem înțelege cu el. Nu numai că nu se băteau în capete aceste principii politice numai în aparență opuse, ci ele se întregeau în mod firesc unul pe altul. N'am făcut opoziție unui popor, cu care n'am vrut nici odată să ne înfrățim, ci am făcut opoziție unui sistem de guvernare, pe care îl credeam dezastruos pentru patrie și asupritor pentru noi cetățenii români, și scopul opoziției noastre era nu numai a contribui la înlăturarea aceluia sistem dezastruos și asupritor, ci și a afla calea bunei înțelegeri cu poporul unguresc, care trăiește aici împreună cu noi între hotarele monarhiei stăpânite de dinastia habsburgică.

Am avut satisfacția rară ca Coroana, ea însăși să ajungă după un lung și amar șir de ani la aceleași concluziuni politice ca și noi românii, să considere sistemul de guvernare din țările, cari aparțin jumătății ungare a monarhiei, ca primejdios pentru dinastie și monarhie și asupritor pentru popoarele sale. În consecință, împăratul și regele Ungariei a numit un guvern, fără legături cu partidele politice de până aci, și i-a dat o nouă îndrumare politică. În această nouă îndrumare politică aflăm și noi românii mai multe puncte, cari corespund aspirațiilor noastre.

Pentru ori ce om nepreocupat rezultă din această schimbare epocală în situațiunea Ungariei, provocată prin chiar intervențiunea Coroanei, adică a factorului legislativ, principiul de opoziție în pierdut dominațiunea de până aici? A căzut sistemul de guvernare combătut de noi pe toate cărările; este peste putință ca noi să continuăm să procedem tot așa ca și când el n'ar fi căzut. Ne putem îndoi, dacă programul guvernului Khuen va deveni o realitate precum am dori, însă nu putem să ignorăm faptul constituirei guvernului cu

îndrumări nouă politice. Este unguresc acest guvern, dar nu sântem îndreptățiți să concludem că tot ce este unguresc este adversar nouă românilor, căci prin o astfel de concluziune am ajunge la utopii politice ca și kossuthiștii, și am face o înțelegere peste putință pentru toate veacurile.

Guvernul Khuen, pe cât timp se va bucura de încrederea împăratului-rege, trebuie considerat în situațiunea politică actuală, cu toate că este unguresc ca un guvern, de care românii se pot apropia. În realitate ei s'au și apropiat. Bărbați de încredere ai noștri au intrat în negocieri politice cu membrii acestui guvern. Dovadă că atât partidul național-român cât și întreg poporul românesc au părăsit principiul opoziției din trecut, este că nimeni nu s'au gândit a desaproba sau izola pe aceia dintre noi care au stat de vorbă cu membrii guvernului. Din contră declarația deputaților români din Camera disolvată, o declarație împăciuitoare, care pune în vedere în anumite condițiuni un sprijin al românilor pentru guvern, a întimpinat cu drept cuvânt aprobări generale. Sântem siguri, că în cazul când împrejurările ar fi făcut cu putință o înțelegere deplină între guvern și români, ea ar fi găsit fără doar și poate sancțiunea poporului românesc. Este și firesc acest lucru, fiindcă ținta principală a politicii noastre nu poate fi alta decât tocmai această înțelegere deplină. Desmințirile, cari au urmat mai zilele trecute la adresa »Tribunei« atât din partea conducerii partidului național român cât și din partea guvernului, că »nu s'ar fi încheiat nici un pact între români și guvern« sânt și ele o dovadă că înțelegerea este socotită în toate părțile ca un rezultat firesc al vremurilor și lumea este dispusă a crede ușor în realizarea ei. În coloanele noastre de altcum nu s'a afirmat niciodată, că această înțelegere s'ar fi și făcut, și desmințirea câștigă astfel o îndoită importanță politică.

Legea de gravitate psihică ne face să

judecăm situația politică actuală trecut și sentință reesă uneori și greșită, dar ea ne sună bine fiindcă și astăzi tot ce este pare că nu trebuie să ne apropie și să nu venim în atingere cu ei și noi politicește într'o criză, poate surprinde când în asemenea rări orientarea devine mai dificilă.

Noul episcop al Caransebeșului, a trecut azi dimineața la Viena, unde se va înfățișa la monarhul. P. S. Sa Ioan I. Papp, Episcopul.

Instalarea se va face în mari însuflețiri și cu o deosebită tate în ziua de Sf. Gheorghe.

Călătoria Majestății Sale în Viena ni se anunță că de câteva zile n'ar mai face o călătorie în provinciile anexe, îndată după deschiderea provinciale.

Știrea aceasta, deși a fost desmințită, ține cu stăruință. Și se pare că desmințit numai fiindcă cercurile competente ca prematură anunțarea de pe acum călătorii.

Dietul din Bosnia va fi deschis prin archiducele Francisc Salvator, căntant al Majestății Sale.

Călătoria Majestății Sale la Saralevo tată pentru mijlocul lui Iunie.

Ziarele din Viena sânt informale că într'adevăr a propus Majestății Sale această călătorie.

V. Mangra în clubul guvernamental. Ieri seara, clubul »partidului național« a avut o senzație — și-a făcut apariția părintele vicar al mari V. Mangra.

»Clubul a fost bine cercetat — quasi-guvernamental »P. Lloyd«. — atenția generală mai ales prezența lui episcopesc Vasile Mangra, care din urmă s'a hotărât în mod defincandideze în cercul Ceica. În club, Mangra a avut întrevederi lungi cu mai persoane conducătoare ale partidului.

Alianță româno-sârbo-pangermană ungurești din provincie, mai ales cele în ținuturi locuite și de națiuni neungurești blică în vremile din urmă articole de politice — primite, gratuit, dela biroul de Budapesta Firește, articolele aceste sânt în rândul întâi împotriva noastră a După articolul »Nesățioși«, în care

maltratată pe Peneș curcanul, apoi plicicoasele umpluturi de o rară inferioritate ca Niger și Roșca: nimeni nu-i știe, nimeni nu-i cere și nu-i gustă de pe scenă. De ce-i mai cheamă d. Eliad din negura necunoscutului?

Mare vină și mare batjocură.

Adică cum? Dacă nimeni nu poate fi împedat de a săvârși crime pe terenul literaturii dramatice, urmează numai decât ca toți acești imbulzitori să primească o consacrare oficială de scriitori dramatice? Dacă lipsa de critică teatrală, ageră și disciplinată, a îngăduit ca pe întâia noastră scenă să crească atâtea buruleni, e nevoie de a le menține? Dacă directorii de teatru, nepregătiți și inculți literalicește, au fost cu îngăduință față de producția națională și au pus în scenă atâtea bazaconii, umilitoare a demnității literaturii noastre, urmează ca acest sistem să fie recunoscut și astăzi, când silințele și puterile de a pluti la un nivel mai înalt, mai artistic, sânt atât de multe?

Rău s'a procedat deci. Noi cunoaștem astăzi bine pornirile cari există în cercurile adevăraților scriitori pentru teatru. Sânt de cele mai binevoitoare. Nici odată dorința de a se apropia de scenă, de a încuraja tendințele cele bune, de

a contribui ca mișcarea vieții dramatice să ia proporții mai mari și mai adânci, n'a fost mai pronunțată ca acum. Dar de unde să iai capul, directorul, cu simțul realității și cu cunoașterea forțelor de muncă, pentru a ne înțelege cu dânsul?...

P. S. Tocmai terminasem aceste reflexiuni, când observ în ziare știrea că în sfârșit domnul ministru al cultelor a distins pe domnul M. Sadoveanu cu însărcinarea de director al teatrului național din Iași. Cu toate că domnul Sadoveanu nu s'a ocupat până acum de această ramură a literaturii, cunoscând cultura, gustul și alte calități ale d-sale avem cuvântul să fim mulțumiți de această numire. Cu înclinările sale mărturisite pentru o direcție românească în cultură, e probabil ca domnul Sadoveanu să reușască a relua firul tradiției în mișcarea teatrală atât de înfloritoare odinioară în Iași. De altfel îmi permit și o indiscreție: domnul Sadoveanu lucrează de mai multă vreme și la o dramă, cu care probabil își va inaugura activitatea sa pe spinoasa cale a teatrului.

FABRICA DE OBLOANE
JALUSINE DE ESSLINGEN
CONTRA RAZELOR SOLAR
ȘI STORURI

RONA
ERNÓ
BUDAPEST
TELEFON 23-85

IZABELLA
UTCZA 47.
TELEFON 23-45.

de irendentism, fiindcă nu vom să admitem inadmisibile ale contelui Tisza, — se pu- acum un alt articol în care sântem învinuiți: anului, sârbii și pangermanii, că am încheiat șanț împotriva ungarimii. Ni se socotește drept că în fața alegerilor îndemnăm pe alegă- români din cercurile în cari, neavând majori, nu putem pune candidați — să voteze cu erenții votului universal, cu acei candidați al or program se apropie mai mult de programul

Abstragând dela faptul că afirmația ziarelor un- areșii cuprinde o mare inexactitate, fiindcă noi acum am adus numai o hotărâre principiară: în sprîjnii în cercurile, în cari nu vom candida, aderenții votului universal, și în acelaș timp apelat la alegătorii noștri să nu se anjezeze ntru nici un partid până nu se va publica lista ală a candidaților partidului național-român, ce crimă ar fi dacă spre pildă la Lipova ro- mii iar sprîjnii pe naționalistul german Orendl, Vârșei pe Heegn, la Becicherec pe Rõser ?

Alianța aceasta electorală — dacă se va încheia nu va fi îndreptată împotriva ungarimii, ci im- prooocelor mincinoși cari solicită votul ntru azi, numai pentru a ne nelndreptăți mâne.

Ambasadorul Szögyény Marich — conte. estatea Sa a numit pe ministrul la Berlin gyén-Marich, ca răsplată pentru serviciile a- monarchiei, — conte.

de mult fusese ridicat la acest rang și mi- ntru nostru de externe Aehrenthal.

Conferință „națională” sau „electorală”

Convorbire cu d. Iuliu Maniu. —

Prin telefon dela corespondentul nostru. —

Budapesta, 19 Aprilie.

Corespondentul D-voastră a avut azi pri- al de a vorbi cu d. Iuliu Maniu care se în Budapesta și participă la dezbaterile mitetului electoral. În cursul discuțiunii Maniu ni-a amintit un articol apărut în tribuna și scris de »un vechiu membru al partidului național«. În acel articol se spu- a că primind denumirea de conferință electorală în loc de »națională«, partidul ional s'a pus de bună voie pe punctul e vedere al guvernului care nu recunoaște existența unui partid național românesc. După autorul acelu articol, vechile confe- ințe s'au numit totdeauna conferințe »na- ionale« și partidul național nu trebuia să edeze nici de data aceasta, ci trebuia să prefera a renunța la ținerea conferinții și trebuia pentru salvarea principiului să se multămească cu o consfătuire intimă.

Privitor la aceasta iată ce a declarat d. Maniu corespondentului D-voastră:

Am citit cu surpriză articolul »Tribunil«, a In- cuput d. Maniu, în care se formulează două acuze grave împotriva conducătorilor partidului național. Mai întâi se spune că în Sibiu nu s'a ținut o adunare a partidului național, ci o adunare a alegătorilor români, părăsindu-se atribuția de par- tid național român. Afirmația aceasta e neexactă.

În convocarea ce s'a publicat pentru conferință au fost convocați »alegătorii membri al partidului național românesc«. Guvernul a încuviințat ține- rea conferinții în baza acestei convocări. Nu este deci adevărat că noi singuri am fi renunțat la ființa noastră de partid național românesc.

Cât de neexactă e afirmarea »vechilului mem- bru al partidului național« precum că s'a renun- țat la ființa partidului nostru, se dovedește prin textul cuvântării președintelui nostru, a dom- nului Gheorghe Pop de Băsești. În deplină con- formitate cu trecutul nostru dânsul a spus ur- mătoarele (aici d. Maniu a citat din un vechiu exemplar de ziar care la »Café Jägerhorn« se păstrase în cadru):

»Perspectiva ce o dă îndepărtarea timpului îm- prumută strălucire mai intensivă străduințelor acelor credincioși filii ai neamului românesc, cari au considerat de supremă necesitate solidarizarea întreg poporului nostru din Transilvania și Un- garia într'un singur partid și cu un singur pro- gram politic.

Dorința mea este, ca această strălucire să se facă în inimile generației ce succede și ale celei ce va succede în viitor într'o bărb. tească hotărâ- rre de a menține cu sfințenie aceste mari co- mori sufletești și neînvinse forțe politice ale ne- mului românesc.

Să ținem strîns la programul nostru politic. Și în bine ca și în rău să ținem strânse rândurile partidului nostru național, înfruntând cu bărbăție și cu deplină solidaritate atacurile îndreptate în contra ființei noastre.

Din cuvintele aceste reiese în mod absolut neîndoios intențiile și sentimentele cari au pre- zidat la conducerea conferinții din Sibiu.

Abstracție făcând de asta însă, conferința a proclamat în punctul 7 al moțiunii ce s'a adop- tat menținerea organizației noastre politice de până acuma și a protestat contra ordonanțelor volnice ale guvernului îndreptate contra partidu- lui național. Totdeauna am țărăluit legalitatea a- cestor ordonanțe și în ciuda »...« nu a existat, și a lucrat fără întrerupere.

Tot atât de exacte și cealaltă învinuire, pre- cum că noi am fi »părăsiti denumirea de confe- rință națională. Adevărul e că începând dela 1881, toate conferințele noastre au fost numite conferințe electorale în toate convocările și în toate actele oficiale ale partidului. Denumirea de conferință națională a fost adoptată de presa noastră și de limbajul curent după analogia adu- nării naționale din 1848. Dar ea nu a fost întrebunțată niciodată ca termen oficial. Cu toate acestea toți românii, și și noi, am considerat conferință națională, precum într'adevăr a și fost, fiindcă ea a concretat dorințele neamului româ- nesc întreg, precum și aspirațiile sale la o viață națională cu toate atribuțiile ei. Nu am avut, prin urmare, ce să părăsim. Dimpotrivă, per- tru principiul continuității la care ținem neclintit am păstrat și acuma în textul convocării și în celelalte acte ale conferinții terminologia adop- tată de conferințele precedente și de convoca- torii lor.

E adevărat că guvernul și de data asta ca și în 1905 a dat ordin poliției din Sibiu prin care ni-se făceau unele restricții și cari aveau caracte- rul celei mai revoltătoare ilegalități. Dar ordi- nul acesta nu a putut împiedica, nici acum nici în 1905, ca să se ia hotărâri în acord cu marile interese ale neamului românesc. E adevărat că guvernul prin o evidentă schimbare a tacticei sale a ținut să conteste funcționarea liberă a partidului național, după ce tot el admisesse ține- rea conferinții electorale a partidului național.

În contra acestei măsuri volnice s'a făcut des- tul, cred, atunci când conferința a protestat ener- gic și a ținut să-și termine lucrările fără consi- derație la scrupulele guvernului pe cât de imposibile pe atât de ridicole. Am ținut și vom ține totdeauna ca nimic să nu se facă din partea șefilor partidului ce ar putea să prejudice în rău

mersul de dezvoltare al partidului național și al vieții politice a poporului românesc.

Niciodată nu vom recunoaște desființarea par- tidului nostru național ceea ce ar însemna desfiin- țarea ființei noastre politice. Chiar și cu prilejul acestei conferințe am fost cu cea mai mare bă- gare de seamă ca să nu ni-se poată imputa vre-o apropiere din parte-ne câtă punctul de vedere inacceptabil al guvernului.

Guvernul a dat diferite ordine pentru desfiin- țarea partidului național, dar în ciuda tuturor măsurilor, poporul românesc și-a menținut orga- nizația politică și orice român de bine e ferm hotărât a o menține și pe viitor. Atât cuvântarea de deschidere a președintelui, cât și referatul se- cretarului general, al părintelui Vasile Lucaci au fos' în deplină conglăsuire cu raportul comisiunii de 40, scoțind la iveală în mod cât se poate de evident menținerea partidului. Învinuiile ce ni-se fac deci în articolul menționat nu se pot atribui decât unei neînțelegeri regretabile cari mai ales în timpurile acestea de luptă grea, trebuie evi- tată.

— Dar se spune în acel articol că nu s'a discu- tat în conferință situația politică și că faptul acesta dovedește și mai mult caracterul momen- tan electoral și nu general politic al conferinții, în opoziție cu conferințele trecute în cari se dis- cuta mult și amănunțit asupra situației politice generale, ca într'un fel de parlament, a replicat corespondentul Dv.

— Nici odată în conferințele din trecut, răs- punse d. Maniu, nu s'a discutat în plenul con- ferinții asupra chestiilor politice generale. În ple- nul conferinții s'au făcut numai declarații solemne și s'au adoptat moțiunile propuse de comisiune. Desbaterile amănunțite asupra situației politice au avut totdeauna loc în comisiune. Și acuma s'a urmat acest obicei. În comisia de 40 au fost dis- cutii amănunțite asupra problemelor politice ge- nerale. Dacă discuția s'a sfârșit de data asta mai repede, cauza e că nu au existat divergențe de năerie, situația politică fiind clară. Punctele de re- zoluție au fost adoptate rep- ... pa- rena unanimă a tuturor.

În articol se face aluziunea că pentru 20—30 de mandate de deputat, pe cari avem prăfinsa perspectivă de ale câștiga, conducerea partidului a renunțat la unele principii importante. Fac ab- stracție de faptul că nu vom să câștigăm dela guvern mandate, mai mult chiar, nici nu admitem cu guvernul o discuție al cărei punct de plecare și al cărei scop să fie numărul mandatelor, ne mirăm însă foarte mult cum se poate presupune că noi de dragul câtorva mandate am fi în stare să lepădăm principiul atât de însemnat, cum e ființa însăși a partidului național și organizația lui politică. Cne cunoaște vederile politice ale fruntașilor noștri politici actuali, elămurit asupra vederilor lor, absolut nestămutate. Pentru ei nu numărul întâmplător al mandatelor e hotărâtor, ci interesul suprem ca lupta politică să se conducă la chip corect și conform principiilor partidului național român.

Scrisoare din Roma.

Italianii și românii. — Un tribunal revo- luționar internațional va judeca pe un doctor român. — O lege socială în România.

(Dela corespondentul nostru).

Roma, 19 Aprilie 1910.

De data asta, românii au loc larg în presa zilnică italiană, și supt titlul de un tribunal re- voluționar internațional va judeca pe un doctor român, ziarele de sară din Roma, publică urmă- toarea telegramă din Paris: »După cum știți, în lumea anarhică s'a vorbit mult în zilele din urmă de cazul doctorului Reichmann un militant revo- luționar român (?), care bănuie că ar fi în Franța

Numai trebuie să vă comandați mobile din Budapesta pentru că dela **Székely și Réti** fabricanți de mobile în **Marosvásárhely**, așezarea dormitoarelor și constă din: se capătă **garnitură întreagă din lemn masiv pentru aranjarea dormitoarelor** și constă din: 2 dulapuri, 2 paturi, 2 dulapuri de noapte cu marmoră, 1 spălător cu marmoră și cu oglindă pentru suma de **360 coroane**. Mare economisire în spese de transport, pentru că întreaga garnitură se expediază franco conform tocmelii separate, în oricare parte a Ardealului. la provincia la dorință prezentăm în persoană bogata noastră colecție de mustre și servim cu prospecte și cu desemne. — Să fim atenți la firmă!

un agent provocator plătit de poliția română, a fost somat de către partizanii săi să se explice în fața unui tribunal special, venit acum la Paris. Ieste acuzat de lucruri foarte grave, între cari cel mai grav este acesta: este acuzat că ar fi instigatorul complotului urzit în Decembrie trecut în București, contra vieții președintelui consiliului de miniștri român, Brătianu. Acest atentat s'ar fi săvârșit numai în scop de a justifica măsurile excepționale ce guvernul luase contra partidului lucrătorilor sindicalişti.

Iată cum s'a produs scandalul. După atentatul contra lui Brătianu doctorul Reichman s'a dus la Paris, ca să scape, zicea dânsul, de a nu fi arestat. Primit bine în colonia română, dânsul a întâlnit pe un fost tovarăș, Barbu Eftimiu cu care a strâns o vie prietenie, însă Barbu este acela care astăzi îl acuză, zicând că doctorul l-a mărturisit lui că cu ajutorul poliției din București a comis atentatul contra lui Brătianu. Barbu a făcut declarații într-o scrisoare adresată ziarului »Adevărul« din București.

Această afacere datează dela data trimiterii scrisoarei, adică de ziua de 10 Martie. Atunci Reichman a plecat în Anglia. Adversarii săi zic că dânsul a plecat ca să scape de răzburarea care-l amenința.

După ce a ajuns la Londra, doctorul a scris lui Barbu — denunțătorul său — o scrisoare în care se apără. Bravo, Barbule — zice scrisoarea — acum ești mulțumit că ți vezi numele publicat în »Adevărul«. După ce m'ai sfruntat, ai vrut să profiți de o confidență ce ți-am făcut eu cu gândul de a pune la încercare sinceritatea ta. După ce m'ai denunțat, ai mei m'au prevenit că este periculos pentru mine să mai stau la Paris. Te-ai purtat bine cu mine. Nu știu în ce termeni ai făcut denunțul, aștept o explicație din partea ta, și dacă aceasta va întârzia să sosească, voi veni eu în Paris ca să ți vorbesc și să pui în practică ceea ce ți-am promis (pare că l-a amenințat cu moartea). Acum denunță-mă iar.

... au numit un tribunal compus din delegații tuturor partidelor revoluționare din țară. Doctorul a fost citat, dar n'a sosit încă în fața acestui tribunal.

V'am dat trad cerea fidelă a fonogramei circuliare ce s'a publicat în zărele de seară, fără să schimb nimic. După cum vedeți, lucrul este foarte complicat, bazat pe un fel de țesătură de roman, care — din cauza prea delicatei uzeli — nu poate să fie decât o fantazie bolnavă care a combinat toată această afacere. De almintrelea, numele imprimatului doctor este așa de puțin român, încât putea crede foarte bine, că scriitorul rândurilor din zărele italiene a greșit și a confundat două afaceri într'una singură, confundând vre-o afacere teroristă rusă cu această afacere românească.

Spre consolare și în opoziție cu antrefileul publicat de zărele de seară, renumita revistă italiană »Minerva«, se ocupă de o lege nouă votată de parlamentul român: legea care interzice funcționarilor români de a se pune în grevă.

Revista »Minerva«, vorbind de acest lucru, spune că zărele au vorbit de această lege într'un mod greșit și singur ziarul francez »Hebdo Débats« s'a ocupat în mod serios și a apreciat această lege bună.

»Nu trebuie să se crează că va fi violată libertatea de muncă sau de asociație: din contră, funcționarii prin contractul cu statul își au asigurată pentru întreaga lor viață stabilitatea slujbei lor precum și o pensie pentru bătrânețe; afară de aceasta nu riscă să rămâie fără lucru și nici nu suferă din cauza oscilațiilor afacerilor: când intră în serviciu știu cari sânt drepturile și datorile ce au de urmat și iscălesc contractul de bună voie.

»In afară de aceasta, guvernul român a voit să garanteze libertatea muncii și legea de care vorbim stabilește pedepse grele pentru lucrătorii sau pentru stăpânii cari ar atenta la această libertate. Nu mai puțin sânt recunoscute și tutelate drepturile de grevă, numai cu condiție ca de aceste drepturi să se facă uz în chip pașnic.

»Pentruca să completeze această lege socială, ministrul de comerț al României a prezentat alte proiecte de legi asupra contractului de muncă, asupra caselor de ajutor, asupra accidentelor de muncă. Astfel, România va avea mai multe legi cari, nu ca în alte țări, vor fi făcute toate

deodată și cu bună înțelegere din partea tuturor«.

Ultimul pasaj din revista »Minerva« este foarte măgulitor pentru România și înșamnă că străinătatea apreciază, când lucrurile se fac bine, de către guverne cari se gândesc numai la binele și propășirea poporului.

Coresp.

Cum își înțelege guvernul rostul într'un comitat românesc!

— Corespondență particulară —

Aiud, 5/18 April.

Duminecă în 18 c. după amiază s'a ținut aici în sala casei comitatului adunarea de constituire a partidului guvernamental din comitatul Albei-inferioare. Fiind acest comitat în majoritate locuit de români și având pentru unele cercuri electorale candidații noștri naționali, adunarea de Duminecă n'o putem trece cu vederea. Ni-se impune atențiunea în urma categoricelor declarații ce s'au făcut cu acest prilej și cari poartă timbrul oficialității.

Înainte de a se fixa momentele, cari ne priveșc, să arucăm o privire momentană asupra celor cari s'au prezentat la adunare.

Forța adunării a constat din funcționarii comitatensii în frunte cu comitele suprem Ovreimea, care este vecinul pendente al guvernelor, oricari ar fi ele, s'a prezentat în număr complet.

Funcționarii dela minele de sare dela M. Uioara; aproape toți solgăbirăii și numărôși notari, cari au adus cu sine și țărani — și-au dat aici întâlnire. Fostul deputat constituțional, armeanul Issekutz, a venit să lumineze sala și adunarea nu numai prin fața sa de un brun strălucitor, ci și prin lungul său discurs plin de ură contra românilor și naționalităților.

Vre-o șapva înv.ători, și doi trei preoți de ai noștri încurjurați de țărani, priveau mai de pe laturi la felul cum se înjghebează minunatul partid. Termometrul de însufiețire al adunării arăta spre gradele zero.

Cum vorbirea de des hidere și constituire sânt lucruri banale și cum ascuțișul vorbirilor unor oratori a fost îndreptat contra fostului guvern al coaliției și contra partidului jushist, care au creat stări anormale în țară — pentru noi aceste critici și atacuri n'au nici o importanță. Frații se ceartă, între ei se calomniază, dându-și fiecare silința să ajungă la sacul cu grăunțe, la cărma țării și la căpătuleli. Ne importă însă mult, că chiar în sânul partidului muncii, nu înfiripatulul care pr-tutindeni vestește pacea între locuitorii și concucrarea armonică pentru înaintarea intereselor tuturor locuitorilor — se declară război în contra românilor.

Un vorbitor, Garda Kálmán, fost conducător independist, declarându se de aderent al partidului muncii, află de bine a pretinde dela partidul muncii, ca nu cumva să cerce a stă-ului pentru introducerea votului electoral universal și secret, căci atunci s'ar periclita existența statului »maghiar«, la ce adunarea îi răspunde cu aplauze aclamând pe contele Tisza.

Mult mai necruțător și vehement în contra românilor a fost Issekutz.

Cu gesticulații nervoase de ramolit, cu o alterată față spasmodică, într'o vorbire chilometrică Issekutz a numit comitatul nostru nefericit, și bântuit de o ură seculară, pe care Aiudul a resimțit-o mai mult, fiind devastat și incendiat în trei rânduri. După acest apel la sentimentele ascultătorilor, prin o ieșire patetică însoțită de amenințări cu pumnul a exclamat, că votul universal și secret ar fi cea mai mare nefericire pentru acest comitat și țara întreagă; căci introdus odată acest vot, parlamentarismul în Ungaria ar fi înmormântat și națiunea maghiară și-ar săpa singură groapa. Protestează deci contra introducerii votului universal și-l felicită pe Tisza, pentru »dreapta luptă«, ce o poartă pentru națiunea maghiară.

Adunarea îl aclamează viforos pe Tisza, în vreme ce, de căteori s'a pronunțat numele lui Khuen Héderváry nici un singur »éjenc« nu s'a auzit.

În răpirea ei pentru cultul Tisza adunarea decide, ca la cea mai apropiată adunare a partidu-

lui muncii de aici Tisza să fie invitat pe o putățiune a se prezinta și aici.

În sfârșit adunarea felicită telegrafic pe Khuen-Héderváry și pe Lukács, iar pe alții împraștie apoi.

Sara a fost o mică încăierare între membrii din împrejurime, cari veniseră și ei bineînțeles. Sermanii nu și-au putut împărți pătați pentru »papríkás« și călătorie.

Situația politică

Arad, 20 Aprilie

Candidații și manifestul partidului național românesc

Consfătuirea subcomisiei însărcinate cu stabilirea listei candidaților partidului național și-a terminat lucrările. Peste două trei zile va apare atât lista candidaților cât și manifestul anunțat.

Declarațiile părintelui Mangalagiu (La încheierea ziarului).

Corespondența budapestană »K. E.« publică în numărul său de mâine următoarele declarații ale părintelui Vasile Mangalagiu:

— Eu am fost acela care am ținut steagul partidului național românesc și când ai partidului au șovăit, au căutat partidele potrivnice și au făcut guvernul trecut servicii secrete. Acum însă s'a schimbat situația. Guvernul contelui Khuen a scuturat steagul său pacea cu naționalitățile: și cătră noi cel dintâi pas și a început revizuirea serioasă a plăgerilor noastre. În fața fapt ar fi cea mai mare greșală dacă ar în vechiul nostru punct de vedere, pe care nu l'îndreptătesc împrejurările schimbate. Totuși astfel, românii ar da dovada lipsă de turitate politică și de îngădui convingere merită un tratament binevoitor. După ce pas, e rindul nostru acum să facem pasul 2-lea căci numai astfel se poate închipui rezolvarea contrastelor: interesul comun al țării și teresul poporului nostru.

Mă razem pe un trecut și o experiență de ani, nu mă tem de atacurile nedrepte pot să mă atingă și nu voi ceda în fața presei românești, fiind convins că pasul știent și bine cumpănit e corect și salutar pentru poporul meu. Dar se vor convinge de asta ce mă atacă fără cruțare și-mi avansază crederea lor. Nu-mi place vorba multă, și întregă am fost omul faptelor și, dacă va fi și voința lui Dumnezeu, prin fața revizuirii poporului meu că-i voi face mai mult decât aceia cari acum se năpustesc asupra fiindcă lucrez după mintea și conștiința mea.

Kossuthiștii împotriva naționalităților.

Fostul secretar de stat Mezösy membru marcant al partidului kossuthist a luat parte la o întrunire dela Consiliul electoral Bárand, comitatul Gyula, unde candidează kossuthistul Nagy Gyula.

Cu acest prilej, fostul secretar de stat a rostit un discurs în care, vorbind de votul universal, a declarat că acest vot va fi introdus, fiindcă am pierdut el și noi naționalitățile neungurești.

Fostul secretar de stat se dovedește un demn credincios al șefului său, ministru de comerț Kossuth, care este un demn președinte al partidului alcătuit din ipocriți politici.

»Reforma electorală — a zis Mezösy primejdioasă numai în ținuturile locale și naționalități. Aici însă e apoi o chestie de

a nu fi. Orice pas pripit înseamnă o pierdere ireparabilă. Dacă ar fi vorba numai de unguri, ar fi cel dinlăi care aş cere introducerea votului universal... Dar e o perfidie să afirmi că introducerea votului universal şi egal ar pune capăt conflictelor cu naţionalităţile neungureşti... Programul politic al naţionalităţilor nu vorbeşte numai despre promovarea culturii şi religiei lor, — ci ei cer introducerea votului acestuia şi în scopul ca să despozie Ungaria milenară de caracterul său naţional unguresc şi să alcătuiască naţiuni politice aparte. Naţiune independentă românească, slovacească, cu viaţă provincială românească şi slovacească, cu administraţie independentă românească şi slovacească etc...

Citind aceste izbucniri pătimase şi pornite din o totală necunoaştere de cauză, stări şi oameni şi programe politice, ne simţim îndemnaţi să nu-i contestăm fostului secretar de stat epitetul bine meritat de *analfabet* ce i-l dase presa ungurească de mult, pe când era încă la stăpânire.

Contele Khuen la Viena.

Primul ministru, contele Khuen-Héderváry, a plecat azi la Viena, ca să se prezinte mâine, joi, în audienţă la monarhul. Contele Khuen va raporta monarhului despre hotărârile din urmă ale consiliului de miniştri. Din Viena primul ministru va pleca apoi pe trei zile la Semmering ca să se recreieze.

Se crede că îndată după reîntoarcerea lui la Budapesta se vor publica alegerile parlamentare.

Atacuri contra contelui Tisza.

Inversunaţi de atacurile violente ale contelui Tisza corifeii partidului justiştii răspund acum cu aceeaşi violenţă şi pretutindeni în calea lor ei destramă fragila popularitate ce încercase a se urzi în jurul numelui contelui Tisza. Alături, la Munkács, Justh a făcut următoarele leşiri întru potrivă lui:

— Contele Tisza vorbeşte despre înăsprirea regulamentului camerei şi spune că noi voim să murdărim parlamentarismul cu obstrucţii continue. A elaş Tisza ne aruncă vorbele astea, a cărui persoană e pata de murdărie a parlamentarismului maghiar, şi el e omul care a ajutat unui preşedinte al camerei, capabil de orice mârşăvie, a comis atentatul mişesc din 18 Noembrie. Se poate oare închipui un mal odios asasinat contra parlamentarismului decât tocmai cea ce se desfăşoară în faţa noastră azi, când contele Tisza împreună cu cotele Héderváry au pus în aplicare o legiune întreagă de unelte nelegale pentru a-şi asigura prin ele majoritatea în cameră? Nu poate exista îndoielă că întreprinderea lor antipatriotică se va sfârşi cu cel mai deplin fiasco.

Pe aceasta strună de adâncă mâhnire şi-a descărcat mânia Justh, vreme mai bine de un ceas, contra lui Tisza. Intrebuinţând un diapason cevaşi mai puţin acut, contele *Batthyány*, a adresat contra contelui Tisza aceleaşi atacuri la Budapesta, aseară. A spus că partidul lui Justh va retorsioana de-aici înainte cu mijloace mai energice ofenzive ce i-s-au adus din partea contelui Tisza.

— E totuşi curios — a continuat el — că un fost ministru preşedinte, voind să-şi propage principiile şi programul, se susţine din calumniarea unui alt partid. Statul care e condus de oameni fără

înţelepciune şi cumpătate, ajunge în primejdie. Iar pe contele Tisza în vremea din urmă îi sfătuieşte cu amărăciune, care e o rea sfătuire. Supt ocrotirea jandarmilor acuză partidul Justiştii, că prin votul universal ar voi să distrugă caracterul naţional al ţării, dat tocmai alături de Tisza flamurile unui Márkus József, unui Sándor Pál, precum şi ale altora, cari aşişderea vor votul universal. Se poate asta împăca cu morala politică?

Propaganda reacţionară a contelui Tisza.

Duminecă falnicul erou al ouălor clocite va vorbi în faţa bunilor cetăţeni din *Sátmar*. Izvoarele oficiale îi prevestesc ca întotdeauna o strălucită întâmpinare, probabil însă că faptele vor desminţi până la derădere şi »izbânda« de Duminecă.

Campania electorală.

Apel către alegătorii din Timiş.

Am primit următorul aviz adresat alegătorilor români din cercurile electorale Becicherecu mic, Ciacova, Rittberg (Tormac), Recaş, Cocota şi Lipova:

Conferinţa frunţilor români din comitatul Timiş ţinută în 30 Martie s. c. în Timişoara a instituit un comitet electoral pentru cercurile de mai sus compus din persoanele următorilor domni: Dr. Aurel Cosma, Dr. Gheorghe Adam, Dr. Cornel Crăciunescu şi Dr. Pompil Cioban, avocaţi în Timişoara, Dr. Iuliu Coste, avocat în Ciacova, Ioan Pepa, protopop şi Dr. Valer Gaiţă, avocat în Buzias, Dr. Lucan Georgevici, avocat în Recaş, Nicolae Mieluş, preot în Ciomăgiaz şi Dr. Alexandru Maria, avocat în Lipova.

Acest comitet are să conducă toate aşperdele partidului naţional român în campania electorală de acum în cercurile electorale mai sus de aceluşi avizăm pe alegătorii români din aceste cercuri, că în orice afacere privitoare la alegerea delegaţilor în caz de lipsă să se adreseze acestui comitet respective la conţinutul acestuia Dr. Aurel Cosma avocat în Timişoara, de unde apoi li se vor da invitaţiunile şi informaţiunile necesare.

Comitetul totodată apelează la alegătorii români, că până nu se vor lua dispoziţiunile potrivite de către acest comitet în conţelegere cu comitetul central al partidului nostru în privinţa candidaţilor şi a candidaţilor, alegătorii români să nu se angajeze la nici un caz pentru alţi candidaţi, fie aceştia de orice partid politic, ca apoi partidul nostru să poată funcţiona în fiecare cerc uniform şi solidar.

Din com. Făgăraşului

Din Făgăraş ni-se scrie că în cele două cercuri, al Arpaşului şi al Făgăraşului, izbânda candidaţilor naţionali e sigură.

A doua zi de Paşti, candidaţii Dr. Alexandru Valda-Voevod şi Dr. Nic. Şerban, însoţiţi de mai mulţi deputaţi şi alţi frunţaşi, îşi încep turneurile electorale în amândouă cercurile, ţinându şi prin comune dările de samă şi discursurile de program. Turneul va dura cam 4 zile, în fiecare cerc. Despre ziua şi oara sosirii candidaţilor prin comune, alegătorii vor fi avizaţi de cu vreme.

În cercul Arpaşului, d. Valda nu are până acum contracandidat. Să zvoneşte, că fostul prim-pretor Urdea ar ademeni pe oameni chiar şi cu bani, pentru cine? nu se ştie sigur, — ceace abia ne vine a crede, ca un fecior de preot să se dimită la astfel de acte.

În orice caz însă Oltenii din ambele cercuri trebuie să bage bine de samă ce fac, să nu se

dejosească eventual pentru un »bid de linte«, ci să şi păstreze nepătată onoarea naţională!

Lupta electorală în Bihor.

Din Tinca ni-se scrie:

Frământările electorale sânt în toiul lor şi în Bihor. Candidaţii partidului »muncii« (pe româneşte: partidul fiitorilor *mâncăi* ai bugetelor) furnică prin satele noastre, dau mâna cu românul amar, cearcă să-l îmbece cu făgădueli frumoase şi i cer votul. Opinca plugarului nostru în zilele aceste are miros plăcut pentru nasul gingaş al *mâncăilor*.

Luptele între partidele ungureşti sânt aproape atât de murdare ca şi în camera deputaţilor: Duminecă plebea 48 istă din comuna *Supleac* a năvălit cu cuţite asupra candidatului partidului muncii Dr. Márkus şi a suitei lui, în care se afla, ca prim-cortuş avocatul român Dr. Aurel Nikita. Când situaţia devenise primejdioasă, jandarmii au dat foc în mulţime, rânind de moarte pe doi săteni.

Pretutindeni însufleţire artificială împrejurul candidaţilor unguri. Notarii comunali şi cercuali, la comandă, aduc la faţa locului pe primarii şi juraţii satelor, să asculte vorbirile candidaţilor guvernului.

Un asemenea tâmbălu s'a făcut Duminecă (17 l. c.) aci în oraşelul Tinca. S'a constituit partidul muncii şi s'a proclamat candidat proprietarul *Telegdy* József. Erau de faţă în mulţimea oficială şi câţiva preoţi români. Preoţimea din Bihor astăzi îşi scuză uşor apostazia.

Oratorul festiv al partidului a fost d. avocat Dr. Iustin Ardelean, cortuşul-şef al lui *Telegdy*.

Cine nu cunoaşte pe d-nul Iustin Ardelean — »Vulturul«? D-nialui a fost redactorul fosti umoristici »Vulturul«, în care pe vremuri da lecţii de naţionalism românilor, timbra pe dezertori şi ştiutea joc de multe ori şi de români.

Pe atunci era om sărac d. Ardelean, dar acum s'a făcut avocat. Căruia s'a dat un fel de onorariu echilaj. Şi cu toculul a năpârni de tot. Astăzi e »poezie unguresc« scrie poezii teribile. Şi în năzuinţă să ajungă, s'a făcut cortuşul lui *Telegdy*. — A avut dreptate d. Dr. Valda-Voevod, canu-l-a zis la serata din Oradea:

— »Trist lucru, Iustine, că până acum ai fost »vultur«, iar acum te făcuşi »cloţan«.

Când s'a suit la tribună şi a declamat mărire partidului »muncii« şi lui *Telegdy*, — mi-s'a făcut ruşine şi greaţă.

Pe *Telegdy* mulţimea l-a primit cu huiduelli nesfârşite. Abia a putut găngăvi câteva vorbe. Ungurii l-au trimis »la Bécs«, iar românii au aclamat cu însuflelire pe candidatul nostru Dr. Aurel Lazăr.

În cercul întreg este o însufleţire fără margini pentru candidatul partidului naţional Dr. Lazăr. Duminecă d sa a cercetat câteva comune din împrejurimea Tinca. Pretutindenea a fost primit cu o dragoste atât de caldă, că avem nădejdi sigure de izbândă.

Dumineca viitoare d. Lazar îşi va desfăşura programul, cu care ocaziune va fi însoţit de mai mulţi luptători naţionali, între cari de fostul deputat *Ştefan C. Pop*. Sătenii din împrejurime pregătesc o primire sărbătorească luptătorilor români. Vor să arate lumii, că şi ei îşi cunosc şi ştiu să şi preţuiască bărbaţii, cari muncesc pentru îndulcirea sorţii ţăranului român.

Nădăjdum, că ne va ajuta Dumnezeu, ca prin alegerea din Tinca să înregistrăm o nouă şi grandioasă dovadă de deşteptare a românilor din Bihor.

Dezertori în cercul Beluşului.

Ni-se scrie: »Ziarul »Belényesi Ujság« publică următoarea listă de alegători români cari sau făcut membri ai partidului guvernamental:

Preoţii: Ioan Fofiu (Totoreni), Nicolae Tem-

Pentru cumpărare

pălării pentru copii şi domni

cel mai bun magazin e a lui

SUC. EMMER FERENCZ

Weismayr Ferencz

Timişoara, centru, strada Hunyadi.

pelean (Căbești), Simeon Szabó (Meziad), Miron Clupa (Drăgănești), Vasile Lucuța (Sebiș), Nicolae Popovici (Budureasă), Zaharie Popa (Săliște), Vasile Nicoruția (Cusiș), Ioan Micula (Polană), Ioan Dărăbant (Șuncuși), M. Man (Fiziș), I. Kőváry (Ioăniș).

Invățătorii: G. Popovici (Nimăești), I. Popovici (Belșelc), Vasile Sala (Vașcău), Gheorgha Neagu (Lazuri), Gheorgha Rugea (Cusiș), Mihail Ciura (Cristior), G. Mihuța (Lehecani).

Nici dela cei neînscrisi în liste nu putea aștepta să-și facă datorla, (?) căci pilda vicarului Mangra și a uneltelui servile Adrian P. Deseanu, protopopol Vașcăului, începe a li urmată și de alții.

Se zvonește, că notarilor li-se va da pe timpul alegerii dreptul de a dispune după plac de jandarmeria ce se va concentra, pentru a putea fi deținuți la vreme agitatorii. Va fi o teroare și corupție cum nu s'a mai pomenit. Ce nu e cu putință în Ungaria, unde exercitarea dreptului de vot e împreunată cu primejduirea vieții!

Părintele Lucaci și toți conducătorii să înceapă fără amânare agitația electorală! Ar fi de dorit, ca dintre foștii deputați să l însoțească câțiva pe părintele Lucaci prin cerc, căci un orator cum e de pildă Ștefan C. Pop ar face minuni!!

Candidări.

Făget. Adică totuș Nemess Zsiga e candidatul oficial al partidului guvernamental. Hencz Károly, care până acum fusese candidatul oficial, la stă uințele contelui Tisza a renunțat în favoarea lui Nemess. Impotriva lui candidează și fostul deputat Dr. Hajdu Frigyes (justhist).

Culpin. Candidatul guvernamental e nababul Veresky Gedean. Candidatul sîrbilor național preotul Ștefan Nikolici.

Pentru credința strămoșească.

București, 18 April.

Ieri Duminică, la orele 10 și jumătate dimineața, s'a oficiat un Te-Deum la Mitropolia din București pentru ferirea țării și credinței strămoșești de uneltirile vrășmașilor bisericii ortodoxe române. Serviciul religios a fost oficiat de I. P. S. Mitropolitul Primat, înconjurat de clerul mitropolitan, între cari arhimandrișii Teodosie Cherclulescu, Valerian Chiriță, Evghenie Humulescu, Iustin Săvulescu. Au asistat la serviciul religios I. P. S. S. Mitropolitul Pimen al Moldovei și Sucevei, P. S. S. Episcopul Conon Arămescu Donici al Hușilor, PP. SS. LL. Arhiereli Sofronie Craioveanu și Teodosie Ploșteanu; Arhimandritu Dr. Iuliu Scriban, directorul seminarului central; Economu Dr. C. Popescu, directorul seminarului Nfon; revizorul eclesiaric și protoereii Capitalei, numeroși alți preoți; doamnele din elita Capitalei care au semnat protestul publicat de noi la timp, precum și un foarte mare număr de credincioși.

La sfârșitul slujbei, înaltul Ierarh a rostit o rugă pentru sănătatea îndelungată a M. S. Regelui și familiei Regale, pentru ocrotirea bisericii și țării și pentru sănătatea d nelor române, ale căror nume le-a pomenit pe rând. După aceea, I. P. S. S. Mitropolitul primat a ținut următoarea predică:

»De câte ori venim în casa Domnului, de câte ori stăm în locul cel sfânt al lui, să fie bine știut că ne aflăm lângă tronul împăratului slavei și al împăratului durerei care ocărăndu se împotriva, nu a ocărit, pătimind nu a îngrozit, ci da celui ce judecă cu dreptul că da drept este Domnul și drepte sânt judecățile lui. Mântuitorul nostru ne-a dat această pildă că precum a făcut el și noi să facem. El ne-a învățat apoi că nu este primită ruga noastră, mulțumita noastră sau orice jertă duhovnicească am voi să aducem lui Dumnezeu, dacă sântem în dușmănie cu cineva, că trebuie mai întâi să lertăm ca să fie auzită rugăciunea noastră:

»Deci vei aduce darul tău la altar, zice, și acolo îți vei aduce aminte că fratele tău are ceva

asupra ta, lasă acolo darul tău înaintea altarului și mergi mai întâi de te împacă cu fratele tău și atunci vind adu darul tău.

Se cuvine deci să venim în casa Domnului cu fruntea senină, cu inima smerită și să ne rugăm cu pace!

Și atunci rugăciunea noastră se va îndrepta înaintea Domnului ca tămăia ce umple de mireasma sa cerul cu pământul.

Adunatu-ne-am aci deci, nu ca să urzim niscal planuri pentru izbândire. Cei ce au voit a semăna zănie în țărina sfintei noastre biserici, drept măritoare, singuri și-au rostit osânda. Și apoi nu ne învăță cuvântul cel sfânt:

»A mea este răsplătirea, eu voi izbândi, zice Domnul?« Iar dacă sânt unii, cari merg încă pe urmele acelora să-și aducă aminte de marele învățământ al înțelepciunii din Psalm că răul ce voesc a face altora va cădea mai curînd asupra lor »Întoarce-se va durerea lui la capul lui și pe creștetul lui, nedreptatea lui se va pogori.

Ne-am adunat aici ca să aducem Domnului mulțumire că mâna lui a făcut putere și va face încă.

Să aducem Domnului laudă că dreapta lui s'a proslăvit întru țarie și se va proslăvi încă.

Să slăvim azi pe Domnul, cel ce ne-a făcut nouă bine și să căutăm numele celui Prea înalt.

Ne-am adunat încă spre a serba după cuviință mișcarea patriotică — cea cu totul spontană și din toate părțile țării a ficelor sfintei noastre biserici ortodoxe naționale, ce va rămănea de a pururi spre aducere aminte pentru noi și ca o nouă dovadă că femeia română, ca mamă și soție, a fost și va fi pentru toate timpurile păzitoarea cea mai credincioasă a religiei și a tradiției neamului nostru.

Să știe deci cel de altă lege că în România nu-și vor putea găsi pământ priincios pentru a face proselitism, abuzând în acest chip de ospitalitatea ce li-se dă. Să știe că românul creștin ortodox nu vrea să-și plece capul înaintea nici unei stăpîniri străine, fie ea chiar bisericească după ce prin sângele generos al fiilor și fraților săi și-a câștigat în ultimul război neatarnarea sa de orice stăpînire politică din afară. Se știe acum pentru totdeauna că noi dorim și vom hotărîtor a fi scutiți de amestecul străin în treburile noastre religioase ca și în cele politice.

Nu vom nici azi, cum n'au volt predecesorii noștri nici odinioară — martor e Vođa Cantemir — a primi încălcita învățătură școlastică ce a produs desb narea în indivizi, căutând a depărta mintea lor, dela descoperirile științei, a subjugă inima lor spre a o face unealtă pentru scopul de predominare nelegiuită și a depărta conștiința lor de învățăturile adevăratei morale creștinești, prinzând-o în cătușele unei casuistice elastice.

Noi vom a crede numai în a evangheliului simplitate și în învățăturile sfinților părinți cîn timpul celor 7 sinoade ecumenice, când biserica sta în clasa ei unitate și de când am început a ne organiza și noi ca popor.

Să ne ferim deci de învățăturile străine ce vără vrajba chiar în familie — prin direcția necreștinească ce propovăduitorii lor pretind a da soției împotriva bărbatului cu disprețul învățurii sfintului apostol Pavel către Efenezii: »Femei plecați-vă bărbaților voștri ca Domnului, pentru că bărbatul este cap femeii precum Christos bisericii». Cele ce se petrec în familie unde femeia are asemenea povățuitori sufletesti, sânt în adevăr un scandal zice un autor apusan.

Ori trebuie ca bărbatul avînd credința sa deosebită să se lepede de ea pentru placul femeii și ca să pună capăt certurilor casnice, ori să se despartă.

Să ne ferim de asemenea învățătură a căror preponderanță desbină chiar pe copii de părinții lor — nu numai răpîndu-l dela sinul lor câte odată chiar cu sila, dar încă dând copiilor pe cari unii părinți naivi îi trimet în școlile acestor propovăduitori străini, o creștere ce după afirmarea aceluiași autor apusean, este în ființa sa curat o emancipare culpabilă a copiilor mai ales acelor ce au să moștenească o însemnată avere în folosul acelor propovăduitori și în dauna drepturilor sfinte ale părinților.

A venit vremea credem ca părinții români ortodocși în vederea acestei primejdiei naționale să nu-și mai trimeată copii și mai ales copilele lor

în școlile străine dela noi, căci în ele nu învață altceva mai bine decât a disprețuigi părinților și — după ce se mărită — cea a bărbăților. A venit vremea credem, de C mei fil și fiice, să ne gândim serios la creșterea în stat. Numai așa vom lăsa și noi tinerii și școlile străine să răsară în stat. Numai așa vom lăsa și noi școlile străine să răsară în stat. Numai așa vom lăsa și noi școlile străine să răsară în stat. Numai așa vom lăsa și noi școlile străine să răsară în stat. Numai așa vom lăsa și noi școlile străine să răsară în stat.

Numai astfel vom păstra homogenitatea noastră ca popor cu același limbă și același precum și țărîna patriei noastre. »Mare lucru zice unul din acei bătrâni oameni de stat și ștri ce sânt încă în viață (mă refer la domnii mitrie Sturdza) când națiunea se reazămă și întărește de o biserică care-i națională, care în popor ca o instituțiune proprie a lui este cauza că poporul român nu s'a aplecat la catolicism, care își are centrul de gravitate fară de popoare și de state... Biserica ortodoxă prin însăși organizațiunea ei, ne identifiacă mai cu o națiune decât cea catolică... De aceea spun drept că chiar dacă n'aș fi creștin și în ortodox din convicțiune, totuși aș apărta biserica ortodoxă ca o instituțiune națională în punctul de vedere politic, ca om de state.

Noi însă vom apăra sfînta noastră biserică ortodoxă națională și pentru cuvântul că sânt tari încredințați cum că Ea este singura adevărată biserică a Domnului, Dumnezeuului și tuitorului nostru Iisus Christos, întru care vom mântui noi, cum s'au mântuit cei mai înainte de noi părinți și frați al noștri — și care vom a trăi și a muri cum au trăit și au trăit ei.

Sfârșitul lub'ții mei vă îndemn, ca Sf. Apostol Petru, să fim toți într'acel gând, să fim milostivi, iubitori de frați, îndurători, blânzi, simțitori, nerăsplătind răul pentru rău sau ocară pentru ocară, ci din poirivă binecuvântând, știind spre aceasta sântem chemați ca să moștenim necuvătare și veșnica fericire.

Fie ca toți să ne învrednicim de aceasta Iisus Christos, căruia împreună cu Tatăl și Sf. Duh se cuvine toată slava, cinstea și înălțimea acum și pururea și în vecii vecilor Amin.

După terminarea acestei solemnități înaltului de suflete, a avut loc la palatul mitropolitar recepțiune la care au luat parte înaltul clădoamnele române.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 20 Aprilie n. 1918

— **DI Ioan Slavici în Budapesta.** Corespondentul nostru ne anunță că Ioan Slavici, marele nostru novelist, a sosit azi la Budapesta. Tinerimea universitară va aranja în onoarea d-sale o serbare seara.

— **Un banchet în onoarea regelui Carol în Budapesta.** Corespondentul nostru ne anunță: Azi corpul ofiteresc al regimentului de infanterie Nr. 6, al căru comandant de onoare e regele Carol al României, a dat un banchet la popotă gimentului la orele 12 și jumătate. A stat consulul general al României, d. Gheorghie Derussi, în uniformă de ofițer de șiori, și secretarul consulatului, d. Augustin Paul.

La șampanie comandantul regimentului colonelul Vincenz Markovinovits, a ridicat toast pentru regele Carol. Muzica a cântat imnul regal român. A răspuns dl Derussi bînd în sănătatea împăratului Francisc

relevând prietenia intimă a ce'or doi
rani, precum și faptul că de 30 de ani
Carol e comandantul de onoare al
momentului. Muzica a intonat imnul au-
mentului. A tostat apoi din nou colonelul
kovinovits, în onoarea domnilor De-
și Paul. A răspuns dl Derussi, bând
comandantul regimentului și pentru
prime. Muzica a cântat alternativ piese
ca și internaționale.

Nenorocirea unui preot. Preotul
bărean din Văleani și-a comandat zilele
ale un revolver cu repetiție și s'a dus
surtea bisericii să facă exerciții de tir
reună cu dascălul. Când li-s'a urit pro-
scos magazia și a dat revolverul das-
cării care l-a întors spre preot și a pus
cârțul pe pedecă. Un cartuș însă rămă-
neimpuscat și acum a luat foc. Glon-
tele a perforat stomacul preotului și i-s'a
în șira spinării. Nu e nici o nădejde
să scăpa cu viață. E interesant fap-
ta numai câteva săptămâni înainte Zim-
an s'a asigurat pentru 100.000 cor. în
de deces.

Expoziție de pictură. Duminică 11/24
se deschide în București în localul socie-
tății în str. I. C. Brătianu, de lângă primăria din
și Vreștili, expoziția societății »Tinerimea ar-
tistică».

astă interesantă expoziție are anul acesta
rea de a posedea lucrări executate de M. S.
și A. S. R. Prințesa Maria, cari au bi-
a da înaltul lor concurs expoziției »Tine-
artistică».

Un poet arestat. Ziarele americane
despre un poet care a fost închis
în St. Paul, pentru zece ani.
Carter însă scria din temniță la di-
ziare. Elegiile lui au plăcut așa de
că condamnatul a fost pus pe picior

Moștenitorul sârbesc în Viena. Ale-
du moștenitorul de tron al Serbiei în drumul
spre Paris s'a oprit la Viena și a tras la
Imperial. Sosirea lui s'a întâmplat în secret,
că automobilele ce pleaseră să-l primească
s'au întors goale. În Viena prințul nu a
recunoscut de nime, la otel s'a transportat
o trăsură simplă. Scopul călătoriei principelui
moștenitor e să viziteze pe unchiul său, princi-
le Azev care zace bolnav la Paris și a cărui
are s'a înrăutățit. Dela Paris va pleca în Ri-
sa.

M. Sa Impăratul și serbarea din
Roma. Pelerinii duși la Roma, supt con-
ducerea episcopului catolic Széchenyi, din
Győr, cu prilejul desvălirii momentului pa-
pei Silvestru, au trimis M. Sa Impăratului
o telegramă în care i-se juruiește alipire și
credință neștrămutată. Cancelaria cabinetu-
lui ca răspuns a trimis următoarea tele-
gramă: Maiestatea Sa Impăratul și regele
apostolic ia cu satisfacție la prea grațioasa
cunoștință sentimentele de alipire a depu-

tației ungurești trimise la desvălirea monu-
mentului papei Silvestru II., comunicate prin
telegrama episcopului Széchenyi.

Lumină electrică în biserica din Sacul.
Cetim în »Drapelul» din Lugoj: »Vrednica co-
mună românească e pe drunul — modernizării.
Grație activității preotului local Aurel Spătan co-
muna are azi lumină electrică. Toate casele țara-
nilor sânt provăzute cu lumină electrică pe care
o produce eflin moara de apă. Acum la insistența
părintelui Spătan s'a introdus lumina electrică și
în sfânta biserică. Și-i de mirat, sfinți dedați cu
fumul de lumini de stearin nu s'au prăvălit de pe
păreți.

Laudă părintelui Spătan pentru această iniția-
tivă sănătoasă. Acum câțiva ani când era să se
introducă și în biserica din Lugoj electrica, s'a
zădărnicit planul pe urma părerii, care pretindea
pentru o astfel de inopare involarea patriarhului
din Constantinopol. Sântem curioși să știm oare
părintele Spătan tot dela Constantinopol a cerut
permisie — ori bazat pe dreptul autonom al
comunei bisericesti a făcut lucrul bun ce l'a fă-
cut? Oricum laudă l-se cuvine».

Logodnă. D soara Aurelia Laza și d. Di-
mitrie Roman fidațați. Sicsaș, Aprilie 1910.

Veniturile teatrului național din
București. Stagiunea 1909—1910 a tea-
trului național din București s'a saldat cu
un plus de 35.851 lei față de încasările din
stagiunea 1908—1909, care și ea, se sal-
dează cu un plus de 13.000 lei față de în-
casările din stagiunea precedentă ei.

Care va să zică, în ultimul an, supt li-
rectia dlui Pompiliu Eliade, încasările tea-
trului național au crescut cu 50.000 lei față
de stagiunea de acum trei ani când d. De-
vila răușise să atingă maximum încasării.
Excedentul din anul acesta se ridică la
suma de 25.000 lei.

Taft și viitoarea sa candidatură. Al-
tăieri Taft a ținut în Washington două vorbiri
foarte semnificative pentru noua sa candidatură
la președinția statelor unite. O vorbire a ținut o
la societatea bancherilor, unde a declarat că nu-
mai trei ani va mai sta în casa albă din Washing-
ton și și-a bătut joc de posibilitatea unei rema-
nieri forțate a lui aici.

A doua vorbire a ținut o la societatea Psi-
Üpsilon-Pi, unde a spus că are paciență și cali-
tăți suficiente ca într'un singur period de serviciu
să și isprăvească toate planurile și reformele luate
în combinație. După toate aceste e evident că
Taft nu va mai candida la președinție. Unii spun
că acest renunț a fost provocat de invidia pan-
tru succesele lui Roosevelt în Europa.

Moarte din întâmplare. Din Pa-
ris vine știrea că pe când majorul Martin
într'o dimineață își curăța revolverul a în-
trat în cameră copila lui de vre-o șapte-
sprezece ani ca să-i de bună dimineața.
Când l-a îmbrățișat revolverul s'a slobozit,
iar fata a căzut jos moartă. Majorul n'a
băgat de samă că în revolver mai rămă-
sese un cartuș.

Catastrofa balonului Dellitzsch. E ne-
îndolos că catastrofa balonului a fost provocată
de trăznet, căci s'au aflat urme pe fața negusto-
rului Lux care a căzut victimă. Până acuma se
îndolau de adevărul acestei combinații, căci între
bucățile găsite din învelitoarea balonului nu s'au
aflat urme de foc. S'au aflat însă zdrențele ră-

mase din hainele aviatorilor cari sânt pârjolite
peste tot. S'a constatat că aviatorii au pierdut
mult balast ca să se poată ridica de-aupra no-
rului, care aducea furtuna, dar toate sforțările lor
au fost zadarnice.

Sportul cu roțile. Contra amatorilor spor-
tului cu roțile, cari și pe la noi au început să
dea ghionturi pe la colțul stradelor, compromi-
tând echilibrul trecătorilor, s'a pornit mișcare pen-
tru a fi excluși de pe bulevardele și stradele mai
principale ale capitalei. În timpul din urmă mai
ales, acest sport a cucerit mare teren între băieții
de școală și chiar cei mai ridicați, așa că băjbăiau
toate bulevardele de ei, și mai ales locurile de
plimbare. Nu era zi să nu se întâmple vre un
scandal sau bătaie, până când poliția s'a hotărât
să ia măsuri de siguranță.

Un câine salvator. În Măcău s'a întâm-
plat ieri că o femeie se întoarce seara dela vie,
însoțită de câine. Când a pus mâna pe clanța
porții animalul a început să latre sălbatic și să
apuce cu dinții. Intrind în casă câinele s'a repe-
zit cu furie asupra patului și în aceeași clipă un
om cu un pumnal a ieșit de supt pat și s'a re-
pezit asupra femeii. Dar câinele la apucat din
bună vreme și a început formal să rupă bucăți
de carne de pe el și în vremea asta femeia s'a
repezit în stradă chemând ajutor. A venit lumea
și-au prins pe rău făcător, care a mărturisit că voia
să jefuiască casa.

Un escroc. În Timișoara a fost a-
restat căpitanul de honvezi Maklary Ferenc,
după ce s'a dovedit că a înșelat pe mai
mulți țărani bogați pe cuvânt că le va
scăpa copiii de miliție. Încă o splendidă
dovadă despre moralitatea armatei ungu-
rești.

Un ofert a ziarului »Magyar Hirlap».
Ziarul »Magyar Hirlap» din capitală a înaintat
senatului din Brașov un ofert în sensul căruia
care un ajutor de 500 de
vrea să scoasă de Paști un
pentru orașul Brașov.

Nenorocirea unui aviator. Din Doni
vine știrea că aviatorul Breguet a căzut cu aéro-
planul său dela o înălțime de douăzeci de metri,
în urma unui defect al motorului. Breguet a fost
foarte grav rănit la cap și a mai suferit și alte
leziuni.

Pentru 60 de meri, poți pregăti ușor acasă 2
litri licheri Alasch sau Anisette, Benedictin, Char-
beuse, Curacao, Persecă, Pară imperială, Chimin, Cafea,
Rosa, Vanilie, Silvorium, Rachie de drojdie și
10 rose în prețul de 6 coroane, cu modul de pregă-
tire expediază franco. Burger Frigyes, farmacist
în Cluj-Kolozsvár.

Am onoare a aduce la cunoștința publicului de
dame că m'am despărțit de firma Wittenberger és Jaczkó,
unde eu eram conducător și croitor, și mi-am des-
chis atelier propriu, deocamdată în locuința din str.
Akács Nr. 19. Cu stimă: Jaczkó József, croitor pen-
tru femei și bărbați.

Cronica socială și artistică.

Concert în Hațeg. Reuniunea română de
cântări din Hațeg invită la concertul ce va avea
loc, cu concursul corului teologilor din Sibiu,
Luni, a doua zi de Paști (2 Malu n.) în sale
otelului »Mielul de aur» din Hațeg. Inceputul la
orele 8 seara.

După concert urmează danț.

Îți cade părul??? N'ai decât să
folosești **spiritul pentru păr, »Petrol»**
a lui Kulka care e cel mai sigur mijloc în
contra căderii părului și a mătreltel. —
După o folosință de 2—3 zile vom obține rezultate sigure.
Prețul unei sticle cu o explicație în limba română 2 cor.

Pistruii, petele galbene, sgrăbunțele și ori-ce necurățante a feței se depăr-
tează și curățește mai bine **Crema de lapte de crin** a lui Kulka. Prețul unei
tegle 1 cor. Săpun de crin 1 cor. Pudră de crin în toate colorile 1-20 cor.
Preparate cosmetice de prima calitate. Expediare zilnic cu poșta. — Se pot căpa de la
farmacia la „**Vulturul negru**” a lui Kulka Emil din Timișoara-Cetate Nr. telef. 645.

ECONOMIE.

Chestia insoțirilor de credit.

De Octavian Sglimbea.

Chestia insoțirilor devine din ce în ce tot mai de importanță la noi, — numărul lor începe a crește și precum vedem azi că mereu să ivesc bănci, societăți pe acțiuni, tot așa vom vedea nu peste mult că să ivesc în mod sporadic insoțirile. Timpul o aduce de sine. Insuși poporul să desvoltă la sate, vede în vecini rezultatele unor tovărășii și pretinde și el. Este căzo, unde frunțași de țărani, nu înțelegința conducătoare, au umbat și au pus la cale alcătuirea de tovărășie.

Dintre insoțiri mai lăsite până acum sânt la noi băncile sătești, sistem Raiffusen. E cam și explicabil. Țăranul simte ușurința ce i-se face primind banii acasă fără a mai pierde vremea pe la bănci, deschizind ușile și căciulindu se la domni, — vede mai departe, că cu aceleași procente, tot așa de ieftin capătă banii, vede că și timpul până ce ajunge la ei e mai scurt, ba și replătirile le poate face mai cu răgaz, așteptându-l insoțirea timp mai lung, necauzându-i spese ca băncile cele mari, cari toate să silească a nu prea avea imprumuturi restante. Dar peste toate acestea simte apoi țăranul binele ce se revărsă asupra sa din fondul cătuș de cât adunat de insoțire. Amintesc aci numai cazul insoțirii din Apoldul mic (lângă Sibiu), existândă de 14 ani, din care acum se pune la cale o grădină comună de via de vie, așa că membrilor să li-se distribuea vițe, iar prețul să-l solvească numai la culegerea recoltei prime. Alte insoțiri din fondul adunat ajută școli, săraci etc. Bunătățile acestor fonduri încă sânt o îmbărbătare pentru punerea la cale a insoțirilor.

Predispoziție se vede tot și la poporul nostru — întru înțelegința înțelegința însă a celor ce au să se cugete la soarta acestor tovărășii. Va trebui cugetat la alimentarea lor, și dacă din vreme nu se vor întreprinde pași în această direcție, nu e eschisă câința. Centrala regișcolară din Pesta a insoțirilor de credit oferă cu procente foarte reduce, mă reduce ca toate băncile noastre, bani tovărășii. Tendința li este ca să câștige în rețeană și tovărășii românești, să înființeze chiar de aceste. Urmarea va fi apoi dictarea unui element strein în organizația noastră economică. Băncile noastre de altcum sânt ferite până azi de această ingerință, mulțămire spiritului încordat de contrarietate între poporul nostru și cel cu pretenții de mândrie, ca că la toate ocaziile ne putem mandri cu economia noastră financiară, că e pur națională. Aceasta mândrie sigur o vom susține mai departe, — va trebui însă să o trecem și în viața tovărășiiilor.

E și de desaprobat înpintenarea, ce s'a pornit în Bihor și Sătmar pentru alcătuirea tovărășiiilor prin centrala «Hany». Administrarea, conducerea acelora dacă nu azi, mâne e ungurească, asupra activității, asupra menirii, distribuiriilor din fondurile acelora, ba chiar asupra membrilor va dicta cutare notar, sau pretor — primpretor înpintenat, de acele insoțiri vor lega acțiuni politice, contrare aspirațiilor noastre. Cu tot dinadinsul pentru noi e desaprobat înființarea tovărășiiilor prin concursul centralei anumite pestane și în această direcție deși cunosc caz concret unde conducătorii și-ali priceput chemarea și au desmintit poporul dela concursul sau pentru o așa tovărășie contemplată, l-au făcut chiar de și-a retras subscrierile pentru părțile fundamentale.

Stând, după cum se poate constata din mișcările zilnice, în fața unei acțiuni aplicată spre înfrățirea forțelor și a muncii, spre întovărășiri, va trebui să cugetăm cum am zis la alimentarea acelei mișcări, de directiva ei, aceasta după cum în destul s'a accentuat nu se va putea altcum decât prin introducerea unei conduceri centrale. Nu va putea fi însă aceea în mâna unei bănci exintente, sau a uneia ce anume s'ar înființa, care să dea tovărășiiilor sătești și capitalele necăsare, ci va fi o instituție de directură și control, în chipul și forma «Solidarității», ba chiar în cadrul acesteia. Aceasta prea ușor ar putea lua în mână și chestia insoțirilor. Activitatea acestui organ s'ar împărția în două secții: secția băncilor și secția insoțirilor și astfel am ocoli speșele și spargerea de cap cu înființarea unei cen-

trale, dar am ajunge la planul pus, ca la «Solidaritatea» să se introducă birou permanent, cu funcționari stabili, care apoi ar face și serviciile proiectate ale unui birou de informațiune. La suportarea speselor acestui organ de controlă vor avea să contribuie și insoțirile. Prin angajamentul acesta am ajunge să concetram trei lucruri nu străine unele de altele în biroul permanent al al «Solidarității», cruțând truda, speșele și nemulțămirile ce s'ar mai produce prin o centrală independentă a tovărășiiilor, care sigur va avea în plan și mijlocirea de credite pentru insoțiri, ceea ce nu gratuit o va face, ci iarăș după câștig umblând, dând șansă la novă concurență față de băncile existente.

Organul central de directivă va avea prin bărbăți de specialitate trimiși la sate, după sistemul praxat de sași, să pună la cale în locurile unde băncile noastre vor fi în stare, înființarea de insoțiri de credit, tovărășii de orice natură pentru împrejurările noastre acomodate, să le exopereze crediul necesar, să le isprăvească trebile de contabilitate, iar în ale conducerii să le stea cu sfatul cuvenit. Prin aceasta procedură de sine înțeles nu s'ar delătura intențiunea binevoitoare a «Asociațiunii» sau «Reuniunii agricole române din Sibiu» de a înființa tovărășii, cari se înțeleg vor avea să treacă supt scutul organului central al tovărășiiilor.

Am zis că organul central al tovărășiiilor ar avea să pună la cale înființarea de tovărășii acolo unde băncile noastre nu o fac asta. Am voit prin aceasta să nu detrag o datorință, sau chiar un drept al băncilor noastre.

Fiecare din ele își are raionul său din care își recrută clientela. Fiecare din ele are interes ca în raionul ei singură să lucreze. E justă această pretenție. E acceptabilă cu atât mai vărtos, căci știm că state băncile noastre mai sau mai puțin jeresesc pentru scopuri publice, susțin apoi familia întregi, — deci n'ar fi corect ca și pe calea insoțirilor să se concureze. Organul central r avea să scriească dela fiecare bancă că e aplicată și în stare să înființeze în cercul său de activitate insoțiri și că le poate alimenta cu capitalul recerut, — iar Intrucât banca respectivă ar fi gata la așa ceva, va avea numai directiva să o primească dela centrală.

Banca ce înființează tovărășiiile trebuie apoi să lăsată ca ea să le să aprovioneze, să înțelegă cu procent redus. Întru cât nu va fi în stare, sigur cu concursul centralei, va recurge la altă bancă mai apropiată și ieftină.

Prin înființare de insoțiri de credit, băncile noastre ajută la bunăstarea poporului, desvoltă spiritul de asociare și ajutor imprumutat, au deci un câștig moral, — ajung însă și la câștig financiar: plasează bani siguri, căci toate tovărășiiile sânt bazate pe garanțe nelimitată a membrilor, câștigă cambii foarte bine, primește la reescont, eventual câștigă depuneri spre fructificare și altele.

Bine ar fi deci ca înființarea și conducerea tovărășiiilor să o la asupra sa «solidaritatea», având însă să lase voie băncilor, cari pot și voiesc să înființeze tovărășii supt egida ei, dar bine înțeles numai în raionul lor, ca astfel să nu se nască concurență și pe aceasta cale. Concurență destulă au băncile cele vechi prin înființarea celor nouă, dar au apoi destulă și prin politica băncilor noastre mari de a înființa la filiale. Rivna de câtig merge foarte rapid, așa că zi de zi vedem ivindu-se câte o filială a «băncilor matere», cu gândul poate să repare politica greșită a trecutului, care n'a știut să estindă așa tare «materea» prin filiale și uitându-și de hotărârile «Solidarității» cari opresc concurența. Ar fi păcat strigător la cer să ajungem acolo să ne concetram și prin înființarea de tovărășii.

Ar fi o greșală simțită, jignitoare dacă vreunul din cele mai mari instituite de bani ce le avem fără spirit de jertfire, ar începe acum o politică de a pune la cale printre români în diferite părți insoțiri de credit, s'ar vedea fățiș scopul lui de a lua terenul băncilor existente, mai mic, ar ieși la iveală tendința spre câștig. Urmarea va fi desarmarea băncilor mai mici, iar scopul nobil al insoțirilor s'ar ridiculiza, am demoraliza poporul, am decădea în concurența oarbă și am ajunge la minunea de a avea chiar în o comună câte două insoțiri de credit românești.

Trebuie lăsat, ba trebuie moralicește impus prin organul superior de controlă ce-l avem ca băncile existente să înființeze, susțină și conducă

în raionul lor insoțirile. Cele ce moda acestei impuneri — dacă disc model, — vor trebui să se supună ce s'ar putea dicta pentru cutare să. Să ivesc și părerea de a sugruma a înființa insoțiri și tovărășii. Acest cum s'a și răspuns, nu e bazată, că ține ce le avem au dat rezultat destimitor. Dacă nici pe aceasta cale nu la o organizație economică la sate, vor ocupa străinii, vom lăsa avuțiu poporului în mâni străine, dar apoi ispășim greșala.

Cu altă ocazie mă voi declara asupra piilor ce le cred de ducătoare la scocțarea tovărășiiilor, conducea lor și pe lor de contabilitate.

Aviz. Consiliul de administrație Societăți de credit funciar rurală curești a decis a pune în curând la ție pe lângă scrisurile funciare și scrisuri funciare 5% în valoare de 10.000 (zece mii) lei, care vor loarea roșie carmin, ca deosebire existente. Cupoanele lor de dobândă tot semestriale a 250 lei, cu scadențe de 1 Ianuarie și 1 Iulie st.

Plata grânelor din Arad.

15 Aprilie
Vremea e cât se poate de prielnică pentru mănăntiri și dacă va dăinui tot așa, pe sânt cele mai favorabile.

S'a vandut azi:

grân 300 mm.	1150
orz mm.	6
ovăș mm.	64
secară mm.	740
păpușol 400 mm.	540

Prețurile sunt socotite în coroane și bani.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta, 2 Aprilie

Prețul cerealelor după 100 kigr. a fost:

Orizii noui

De Tisa	26
Din comitatul Albel	27
De Pesta	26
Bănățianesc	26
De Bacica	26
Secară de calitatea I.	16
Orzul de outreț, calitatea I.	14
Ovăș de calitatea I.	14
Ocuruz	11

BIBLIOGRAFII.

A apărut: «Falanga» No. 13 cu următorii: Z. Birsan, Tristia, (poezie). I. Dragoslav, N. Davidescu, Cu senior Cristos de vorbă Em. Gîrleanu, Intia Duminecă, Aprilie 1911. Pribegi (poezie). Mihail Dragomirescu, M. I. V. Cronica artistică. E. Grigoraș, Cronica Informații, etc. Prețul Nrului 20 bani. De «Librăria Tribunei».

Administratic revistei «Falanga» anunșă să să că, începind dela numărul viitor, vor să premii bilunare consistind din: cărți literare artistice și științifice. Numărul viitor va cuprinde care va da dreptul fiecărui cetitor să câștige premiul ce va fi indicat.

Redactor responsabil: Iuliu Gligor
«Tribuna» institut tipografic, Nichia

Un candidat de adre

cu praxă

afiă imediat aplicare în cancelaria
Dr. Romul Velici, avocat în

- Să nu se confunde cu alte firme! -

MOBILE

Recomand mobile pentru dormitoare sufragerii și saloane prima calitate, stil modern din cele mai preferite soiuri de lemn ca: cires, jugastru, corn, mähágoni și patisandru, deasemenea aranjament, cel mai nou model pentru anticamere, bucătării și personal.

Cu deosebită stimă:

Varga József tâmplar (măsar) exclusiv,
Arad, Kápolna-u. nr. 6b.

Magazin deschis nu am.

Serviciu prompt. Prețuri ieftine.

KRAUSZ HENRIK

Budapest, IV, Veres Pálné u. 40.

Trimite mașini de prima calitate SINGER pentru 30 fl. cu suveică centralbobin 40 fl. mașini de cusut centralbobin 40 fl. mașini de cusut cu 5 scări și suveică în roata pentru 55 fl. mașini centralbobin cu suveică capră — pentru 65 fl. —

Biciclete cu totuși noui 50 fl. cu frână 60 fl. deasemenea mașini industriale ieftine, cu hantă gata.

Vanzătorii au scadență la preț, cu respect la dorință se trimit gratuit și fr. Serviciu conștințios.

Kneffel Károly és Fia

Am onoare a aduce la cunoștința p. t. public, că mi-am mutat

marele magazin de cărbuni,

din palatul de pe Andrassy-tér nr. 14, pe

Boros Béni-tér nr. 2.

Apropiindu-se sezonul de încălzit, stăm la dispoziția p. t. public cu cărbuni veritabili în orice cantitate, transportați acasă, și primește angajament pe întregul sezon la ce se primesc prenotări.

Comandele se pot face în persoană, prin corespondență sau prin Telefon nr. 139, la firma:

Kneffel Károly és Fia

mare comerciant de cărbuni

Arad, Boros Béni-tér nr. 2.

(Cassa Kneffel).

Aplicarea curentului galvanic uniform cheamă

Putere și vlață

pentru organismele slăbite. Savanți și somități medicale su t azi de acord asupra faptului că prin

curentul galvanic avem la dispoziție un mijloc prin care se poate cura cu reușită: slăbirea generală a siste mului nervos, re umă, neuralgie, perturbațiile sto macale, insomnia, durerile de cap, tot felul de slăbiri a nervilor, ane mia și orice boală femeiască. Vrei să cunoști acest interesant sistem de cură? La dorință îți trimi tem în plic

gratis și franco, fără orice obliga ment, cartea noastră și cu siguranță ne

vei fi recunoscător pentru această lectură interesantă și prețioasele sfaturi ce conține această carte.

Institutul de ordin med. Electro-Vitalizer.

Budapesta, Semmelweis-u. 4. félemelet 51.

Ordinează: peste săpt. dela 10—1 și dela 3—6 ore.

Dumineca și în zile de sărbători dela 11—1 oră.

Cupon pentru o carte gratuită.

Cătră

Electro-Vitalizer Inst. de ord. med.
Budapesta, Semmelweis-u. 4. félemelet 51.

Binevoit, vă rog să mi trimite o broșură din lucrarea d-voastră despre electrografia modernă gratis și franco.

Numele _____

Comuna _____

Județul com. _____

FISCHER TESTVÉREK

fabricanți de țesături de sîrmă, împletituri de sîrmă pentru garduri, site și de coarde din sîrmă de oțel pentru paturi etc. etc. în

ARAD, calea József-főherczeg-ut nr. 8.

fabrica: Strada Kossuth Lajos Nr. 45.

Telefon 557.

Recomandă în atențiunea on. public magazinul bogat în lucrări de bransa aceasta,

care se capătă cu prețuri ieftine de concurență.

Catalog de prețuri la dorință se trimite gratuit și porto franco acasă.

O greșală colosală au făcut

pe aceia cari contra boalelor reumatice, înepărilor, stășierii, crepării, săgetării, durerii de minare și de spate, reumatism, dureri în oase, în loc să folosească

Reparatorul lui Kriegner,

preferit alte imitații. — Recomandăm deci fabricii fiecărui reumatic și tuturor celor cari suferă de boalele de mai sus, precum și la boalele provenite din răceală și din curente, ca imediat să folosească

Reparatorul lui Kriegner,

care se pregătește exclusiv numai la

Kriegner-féle gyógytár, Budapest, Baross-utca nr. 2.

Pe aici să se adreseze ori-ce comandă.

Prețul unei sticle mici 1 cor., una sticlă mare 2 cor., 5 sticle mici 5 cor., sau 3 sticle mari 10 cor. se expediază franco cu poșta.

Acest medicament excelent vechiu este mai bun decît ori-care spirit, pentru că după o chiar gură frecare vindecă și nu numai astîmpără, și face să înceteze durerile.

La comandă să fiți atenți la firmă, ca nu cumva să primiți imitații.

Invenție nouă!

Moară de oțel pentru întrebunțare economie și acasă, macină excelent orzul, suruzul și grăul, se învârte cu mîna, puterea muncă a unui băiat de 6 ani, 1 kilogram pe minut - pe lângă garanță și numai într'o mărime.

Prețul 14 coroane.

Fac aparate pentru desfăcerea sămânței de lucernă și trifoiu mînat cu puterea ori cu mîna, de aplica mașina de îmblățit ori de sine stătătoare reparile să se întrebe.

Kádár Gyula

fabrica de aparate de desfăcut sămânța trifolului și atelier de reparaturii de mașini

ORADEA-MARE (Nagyvárad) Vilanytelep mellett.

Abonați și răspândiți în toate părțile

„TRIBUNA“

cereți în toate hotelurile, cafețele și ospătăriile.

Instalează:

ILUMINAȚIE ELECTRICĂ

parafulger pentru telefon și sonerie:

Mare magazin de lustre, lampe, și ile pentru luminatul cu acetilen, — gaz și cu electricitate. —

Instalațiile și comenzile din provincă se execută prompt și conștințios.

DIAMANT FERENCZ,

instalator electrotehnic

Arad, Atzél Péter-u. Nr. 2. Telefon 595.

Oltoi și vlăstare de vie!

Deja de acum mă angajez pentru expediere pentru toamna anului acesta sau pentru primăvara anului viitor.

Prin largirea stabilimentului meu sunt nevoit a opera în comun în asociere cu proprietarii de vie sau cu neguțatorii.

Corespondență în limbile: română, germană și ungurească. Adresa:

Alexandru Szűcs fiul, proprietar de vie Bihardiószeg

Nou atelier de fotografiat.

Aducem la cunoștința on. public, că am deschis un nou atelier de fotografiat în Arad, pe Szabadság-tér 16, unde vom pregăti cele mai moderne fotografii cu 40% mai ieftine prețuri.

Cu toată stima:

Sztojkovits és Békés.

Nou atelier de fotografiat.

Prospect de prețuri pentru produsele de primăvară a „Asociației pantofarilor din Arad”.

Botine pentru femei:
Pantofi din păslă fl. 1.50
Pantofi de piele de vacs dela > 2.— în sus
Botine > > > Regate > 2.80 >
> > chevreux > > 4.50 >
> > vacs cu șiret dela > 3.60 >
> > chevreux cu șiret > 5.50 >
> > de vacs cu nasturi > 4.80 >
> > chevreux dela > 6.50 >

Botine pentru bărbați:
Cu țug simplu, piele de vacs fl. 3.30
> > și fețe > > 4.— >
Bergsteiger din piele cu lustru > 4.80 în sus
Cu țug simple ușoare ca un
fulg p ntru bolnavi dela . . . 5.— >
Bergsteiger de chevreux . . . 6.50 >
Cu țug piele de box . . . 5.80 >
Bergsteiger piele de box > 6.20 >
> > chevreux bună dela > 7.80 >
Pantofi de chevreux . . . 8.— >
Ținem în depozit totfelul de ghetă pentru copii. La comanda din provincie să se descrie urma piciorului pe o hârtie.
Comande contra ramb. necorespunzând și înapoiate în curs de 8 zile se achită.

Nou! Nou! Atelier de frizerie.

Am onoare a aduce la cunoștința onor. public că mi-am deschis un atelier de frizerie, aranjat cerințelor celor mai moderne, în Arad, Luther Márton-tér Nr. 1. (Casa Dr. Ioan Suciu).

Rugând binevoitorul sprijin al on. public sunt

Cu deosebită stimă:

FOGARASSY PÉTER
friseur.

Primesc vopsirea părului, cu prețuri ieftine.

ATENȚIUNE

Dacă țarguți articolele anunțate în ziarul nostru vă rugăm ca comandă să amintiți unde ați vădit aceste anunțuri.

Croitorie nouă engleză și franceză pentru femei. Arad, Szabadság-tér 17.

După absolvirea cursului în Drezda, pe baza experiențelor de mai mulți ani câștigate atât în străinătate, cât și în Budapesta, sub firma Wittenberger H. și Jaczkó József am deschis o

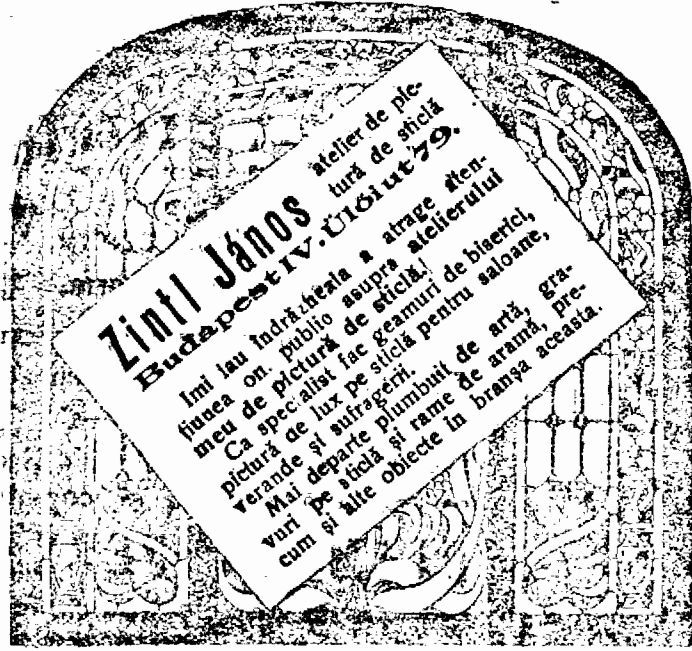
confecție pentru dame,

unde se pregătesc conform gusturilor celor mai rafinate cele mai elegante toalete engleze și franceze.

Pentru convingere rugăm binevoitorul sprijin al onoratelor dame.

Cu deosebită stimă:

Jaczkó József.

Zinti János atelier de pictură de sticlă
Budapest IV. Utócsanak 79.

Imi las îndrăgirea a atrage atenția on. public asupra atelierului meu de pictură de sticlă.
Ca specialist fac geamuri de biserică, pictură de lux pe geamuri de biserică, verandă și sufragerii.
Mai departe plumbul de artă, gravuri pe sticlă și rame de aramă, precum și alte obiecte în bransa aceasta.

PRĂVĂLIE NOUĂ.

Fodor és Halász

prăvălie pentru pălării, lingerie și modă bărbătească în

Arad, lângă magaz. Neumann M.

Mare asortiment de

pălării

engleze, italiene și din patrie.

Specialități în cravate.

Cele mai bune

mănuși și ciorapi trainici.

Bețișoare de promenadă, umbrele, portmoneuri și portțigarete elegante, etc. etc.

Trusouri pentru bărbați, gata și la comandă.

Comande din provincie se efectuează prompt.

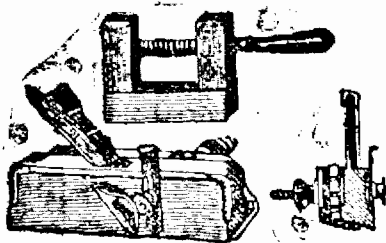
Prețuri fixe. — Serviciu excelent.

Telefon intra și extraurban 457.

In atențiunea fabricelor de lemnărie!

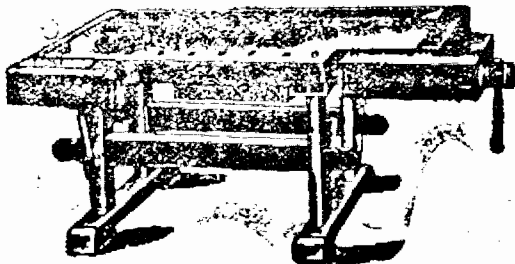
Recomand
instrumente

din cel mai bun material necesar

sare pentru măsur, sculptor de lemn și dogar, cu prețuri mod. după desen.

Nagy Mihály,
fabrică de instrumente
Szabadka
Therezia-tér.

Am onoare a atrage atenția p. t. public asupra prăvăliei de croitorie pentru domni

inokai Tóth Lajos,

conducător șef Vass János, lunilor, cea mai veche prăvălie în bransa aceasta, asortată cu cele mai frumoase și variate stoffe, fabricate engleze și franceze.

Se efectuează comande pe lângă prețuri convenabile în cea mai splendidă execuție, din stofele cele mai bune.

Reputația prăvăliei mele fondată în 1879 a cea mai certă și garantă pentru a putea satisface și cele mai rafinate gusturi.

La dorința specială a p. t. clientele se vor pune la dispoziție colecții de modele, eventual reprezentantul firmei se va prezenta în persoană la cei interesați, atât în loc, cât și în provincie.

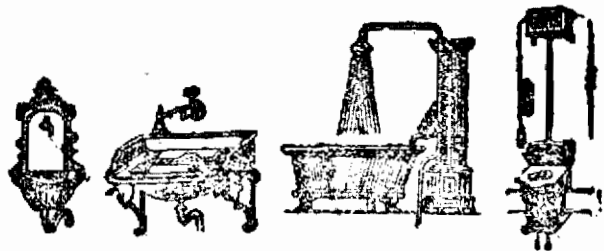
Cu deosebită stimă:

inokai Tóth Lajos, croitor,
Arad, Palatul Neumann, Piața Andrassy nr. 25.

ATENȚIUNE.

Primește orice lucruri de tinichigiu ș. a.: învelirea operiștelor, turnurilor, teraselor, instalări de apeducte, aranjarea cabinelor de baie, — latrine și canaluri, de asemenea și orice lucru aparținător acestui ram; îmbinări de canale și curățirea lor, etc. etc.

Toate aceste lucruri se efectuează solid și foarte ieftin.

AVIS!

Pentru arhitecți și antreprenori e tot sict depozit de var de Vlădeni, stins și nestins, să vinde în cantități după trebuință și foarte ieftin. Cu deosebită stima:

Max Ruck, tinichigiu, instalator și vânzător de var în Nagzsóden, Haidos-gassa 9.

— Telefon pentru oraș și comitat Nr. 818. —

Atelierul special de reparat al renumitei firme:

SCHMERER & SZABÓ

— Temesvár-Jósziváros, Bonnaz-u. 14. —

Primește tot felul de reparări și transformarea motoarelor cu benzină, gaz și ulei brut, absorbtoare de gaz, locomobile cu benzină și ulei brut și Arlepuși portabile. Bastimente cu benzină, puni motor. Mașini de fabricat gheață. Montări specialiste de mori cu preturi moderate, precum și reparări de autoturisme, bastimente și biciclete-motor. Depozit de articli tehnici. Fișe magnetice. Unsoși. Material de condensajune. Arzătoare cu acetilen. Material pentru instalări cu electricitate. Cereți catalog de preturi și prospect gratuit. — Serviciu conștiințios — Telefon pentru oraș și comitat Nrul 818. —

Nr. telef. pentru oraș și comitat 509

B-A-N-I

pe moșii și case de închiriat din Arad

cu amortizație de 10—70 ani

după mărimea sumei împrumutate cu 4, 4 1/4, 4 1/2, 4 3/4 și 5 0/0, pe lângă dividendă de mijlocire și amortizație de interese corespunzătoare până la valoarea cea mai mare.

Spese anticipative nu sunt, la dorință anticipele speșele de intabulare, convertez datoritiile de interese mari.

== **Resolvare grabnică, serviciu prompt.** ==

SZÜCS F. VILMOS

Representanța pentru mijlocirea de împrumuturi a

Institutului pentru credit fonciar din Sibiu

pe teritoriul comitatului Arad, orașului Arad, comitatului Bichis, Gyula, Ciaba.

ARAD, Karolina-uteza 8. (Casa proprie.)

(Lângă filiala Poștei.)

Prisose pe lângă onorar aculșitori de afaceri abili și demni la încredere.

Nr. Telefonului 275. — Nr. Telefonului 275.

WAS és Tsa

ARAD, piața Boros Béni nr. 6.

le recomandă

materialul de ciment

prima calitate, atât var măcinat și în bucăți, cât și gips de Kőbánya. — Depozit permanent de orice soi de țiglă, cărămida presată și impletituri de trestie pentru tincul tot-felul de articoli din ciment; ca canale, plăci, ghisdele de fântăul etc. etc.

Se angajază cu

parchetarea clădirilor

vechi și noi

pe lângă prețurile cele mai convenabile.

Magazie de articli pentru biserici și preoți.

GEORGE JANGOVICI

ARAD,

Forsay-utca Nrul 2.

Aduc la cunoștința onoratului public că au sosit

noutățile de primăvară

în stofe, mătăsuri, delainuri, zetyruri, cretoane, batisturi și multe alte articole cari nu se pot toate înșira. ☺ ☺

Cea mai bogată magazie în articli pentru sfintele biserici și preoți

Postavuri de reverenzi, brîuri preoțești, roșii, vânațe și negre. ::

Ciorapi impletii în temniță.

CANARINI

Cele mai frumoase cântărețe moderne ce cântă ziua și la lumină. Cântăreață tânără 4, 5 fl. de 1 an 5, 6, 8, 10 fl. Renumitele canarine Seifert și verzi dela 10 fl. în sus.

Onătoare 1, 2, 3 și 4 fl. după soi. Catalog de prețuri despre papagal, pasări transmarine măi-muțe și câini de soi se capătă înainte trimițând 20 fl. Pentru ajungerea comenzilor la los în viață se garantează. — Comandele se pot face la

DIÓSZEGHY és Társa,
Oradea-mare-Nagyvárad.
Cea mai mare prăvălie de animale din Ungaria.

Dacă vrei să rămâi tot tineră și frumoasă!

să folosești numai

CREMA DE ROZE,

efectul căreia e surprinzător și plăcut.

Asemenea efect cu alte asemenea preparate nu s'a putut ajunge. Prin urmare **CREMA DE ROZE** e cea mai excelentă pentru păstrarea fineței obrazilor și mânușilor. Prețul unui flacon 1 cor.

SAPUNUL DE ROZE,

perfect și preparat din cele mai plăcute și odorose materii. Bucata 70 filleri.

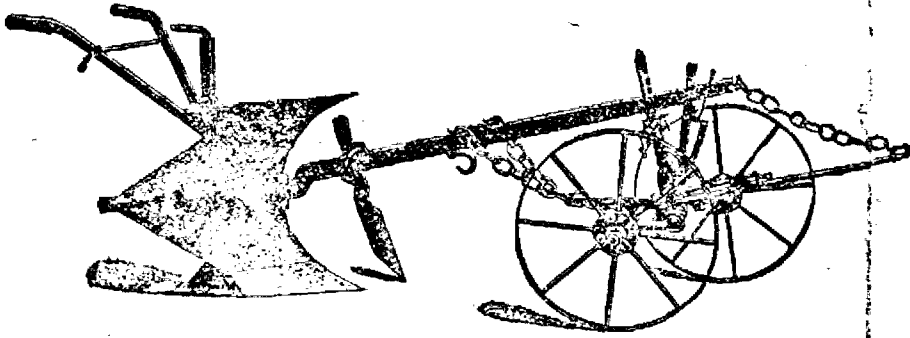
PUDRA DE ROZE,

foarte recomandabilă.

Preparată din cele mai gingașe părți, se prinde bine și de loc nu e vătămată. In culori: alb, rosa și crème. Prețul 1-20 cor.

A se comanda la
POKORNY
farmacia
SFANTA TERESA
FEHERTE

Sam. Wagner,

Prima turnătorie de fer Sibiană mare fabrică de mașini agricole, atelier de mori și prăvălie de fier. Nagyszeben.

Cea mai neîntrecută fabrică de mașini agricole, executate cu cea mai mare precauțiune.

MAȘINI DE LÂNĂ ferite mărimi. DARACE de lână. LUP pentru scărmanat lână. PINĂ pentru abale (postavuri).

Foarte mare export în România și Orient.

Instalează:

MORI de orice mărime. — CILINDRE la mori pentru asortat făina. — CONDUCTE DE APĂ etc. etc. —

Efectuază:

Cele mai bune TEVI TURNATE pentru conducte de apă. Mare turnătorie de FIER și ALAMĂ. Foarte mare depozit în TEVI DE FIER de ori-ce dimensiune. Cel mai mare asortiment în MAȘINI DE TREERAT de ori-ce mărime. Foarte mare asortiment de MOTOARE dela 2 cai în sus.

Pe lângă cea mai mare garanție.

Prețuri foarte reduse și condițiunile cele mai avantajoase. :-

EXPLICĂRI și CATALOAGE la cerere gratis și franco.

Prima atelier ardelen aranjat cu putere electrică pentru pietrelor și fabrică de pietrii monumentale.

GERSTENBREIN TAMÁS és TÁRSA

Atelierul central al fabricii: Kolozsvár, Dézsos

Magazin de pietrii monumentale, fabricate proprii din: marmoră, labrador, granit, sienit etc. Kolozsvár, Ferencz József út 25.

Cancelarie Centrală:

Nagyszeben, Fleischer gasse 17.

Filiale: Déva, Nagyvárad.

AURITOR!

GYÖRY JÁNOS

auritor de saloane și biserici

Oradea-mare — Nagyvárad, Rákoczi-ut nr.

Primește spre executare, conform planului, aurire reparare, iconostase, altare, s. mormânt, acoper de turnuri, aranjamente bisericesti apoi pregătirea lucrărilor de bransa aceeași precum și repararea și sirea de nou a monumentelor.

La dorință pregătesc prospect; pentru vederea lucrărilor în provincă merg pe șosele mele proprii.

Lucrările mai însemnate ce am executat până acum: Casa nouă orașului Oradea-mare, palatul episcopesc greco-catolic, biserica lor nouă din Olaszi, palatul episcopesc rom.-cat.; biserica cat.

Fondată în 1885.

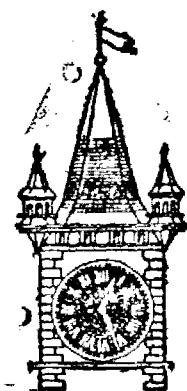
Fondată în 1885.

Peterka Lajos

fabrică pe ciasornice de turn, ang. cu contract de capit. Budape

Budapesta IV., str. Bástya nr. 22

— Prăvălia: V., strada Váci nr. 57.

Face pe lângă prețuri moderate și garanție de mai mulți ani ciasornice de turn, școli, castele și cazarmă primește de asemenea și repararea

Fiind chemat mă duc ori unde la persoană, budget face gratuit și trimite porto-franco ori cui.

In atențiunea celor ce cumpără mobile.

Horger & Kepp

magazin de mobile, atelier pentru covoare (tapețier) decorații în Sibiu-N. szeben, Reisper. g. 27.

O singură încercare vă va convinge despre ieftinătatea tuturor articolelor cumpărate la noi. Conștiințioșitate și servicia prompt. — Cel mai bun isvor de cumpărat. Prețuri ieftine.

